

INSOMNIILE UNUI AȘA-NUMIT CONSUL

Nu odată am constatat că *diplomația română* acreditată în Republica Serbia este, cel puțin la capitolul recrutării sau rotirii personalului diplomatic, „o bombă mișcătoare”, cu efect dezastruos în rândurile șubrede ale românilor din Serbia.

Ne-au trecut pragul zeci de diplomați, unii blânzi, dulci la vorbe și cu ochi albaștri, unii vicleni și lacomi, puși pe năzbâtii. Cei buni au plecat spre alte zări, și au rămas doar în memoria noastră, cei răi însă s-au cuibărit precum soldații în tranșee, au prins vremelnice rădăcini. Tot aceștia din urmă au creat dezbinări printre noi și apoi și-au urmat *misia* în alte țări – în dependență de „neamurile” pe care le au la București. Noi am rămas singuri să ne ducem crucea, cu discordia și dușmăniile semănate de ei – în numele cui?, încât nici în zi de azi nu mai putem reveni la o stare normală. Ne-au dezbinat pentru ca să ne manipuleze. Din păcate, i-au manipulat pe cei slabi de îngeri. Pe cei care nu au reușit, au ridicat în jurul lor un zid,

evident, șubred, etichetându-i drept persoane incomode care trebuie marginalizate, evitate, securiști sârbi – cu un cuvânt i-au calomniat nejustificat. Oare, asta să vrea România de la noi (sau *diplomația română*)? Să fim niște pionieri pe o tablă de șah? Prea mult, fraților! E prea mult și fără de rușine! Dacă deja manipulați România, de ce ne mai manipulați și pe noi?!

Există un consul (da, încă mai e consul), care a răspândit zvonul că „ziarul *Libertatea* e varză”. Evident că stimabilul n-a reușit să treacă de prima pagina. Dar, la capacitatea-i morală, diplomatică... îi este cu neputință să treacă de prima pagină! Dacă l-ar fi răsfoit, ar fi înțeles și el, ceea ce românii de aici demult au înțeles, și putea să învețe câte ceva – tardiv la experiența lui în arta dezinformării! – eventual se putea șlefui, putea să lase măcar impresia, dacă n-are stofă, că e diplomat, iar noi îl acceptăm ca atare de dragul jocului, de dragul României.

Domnule consul, nu-ți vom mai trimite ziarul. Te vom ajuta să te eliberezi de povara

lecturilor – și-așa te obosește cititul. A citi presupune totuși un efort intelectual. Obișnuit fiind cu presa de mahala, cu matrapazlăcurile, cu micile aranjamente, cu găinăriile, cu bisericuțele pe care le ridici printre români din Serbia, n-ai cum să apreciezi un ziar românesc. Te depășește. Ești încă unul care completează galeria plină de eșecuri a diplomaților români. Păcat de țară, nu de tine – dumneata și-așa nu ți-ai înțeles rostul printre noi!

Bunii cunoscători ai realității românești din Serbia știu că diferența dintre așa-numiții diplomați și *Libertatea* este enormă. *Libertatea* este instituția-simbol a unei etnii, care există și rezistă de 70 de ani, merituoasă pentru păstrarea identității noastre, a limbii noastre materne – care la noi se numește limba română. Diplomații de soiul consulului saltimbanc sunt trecători prin minoritatea românească, despre ei, după ce dispar, nu se mai aude nimic, niciodată. Ei durează efemer, precum fumul din narghilea.

Nicu CIOBANU - Serbia

Românța nemuritoare și autorul ei uitat

Sub vișinul înflorit

Carol SCROB

O adoram de-o vreme-ntreagă
Și ochii ei fermecători
Făceau să-mi fie-atât de dragă!
Zărind-o, mă treceau fiori!

Păstram amorul în tăcere,
Și cât eram de fericit!

Iar într-o zi de mai, frumoasă,
I-am scris, și-apoi ne-am întâlnit...

Am stat în luncă toată ziua
Culcat sub vișinu-nflorit;
Și, tot privind în ochii-i negri,
Pe brațu-i alb am adormit...

Iar când mă deșteptai, spre seară,
În păru-i negru, mătășos,
Ninsese florile de vișin...
Și cât îi stătea de frumos!

Păstram amorul în tăcere,
Și cât eram de fericit!
Dar într-o zi de august, tristă,
Am plâns, și-apoi ne-am despărțit.

LA PAS PRIN CAPITALA BANATULUI • LA PAS PRIN CAPITALA BANATULUI

IOAN HAȚEGAN

La nr. 1 al străzii Gh. Lazăr, chiar pe colțul dinspre Piața Unirii și str. V. Alecsandri, se înalță o clădire ce a fost construită în stilul specific al anilor 1900 (Secession sau Jugend) pentru Banca de Scont. Planurile au fost făcute de Marcel Komor și Dezso Jakab, elevii marelui arhitect Odon Lechner, și datează din anii 1905-1906. Clădirea se ridică între 1906 și 1908. Sursa de inspirație a fost folclorul maghiar. Clădirea are parter și două etaje, cu fațade pe două străzi. Cea de pe str. V. Alecsandri, mai scurtă, este mai ornamentală; cealaltă, din str. Gh. Lazăr, mai lungă, este mai sobră. Ideea era de a sublinia elementele arhitectonice ale etajelor, așa încât parterul este sobru. Ferestrele sunt largi, în arc de cerc, cu grilaj de fier forjat. Etajul întâi are casete succesive în care există ferestre, placate cu faianță cu motive fol-

Banca de scont

clorice florale. Etajul doi are, lângă ferestre, coloane false, iar faianța este cu motive orientale. Balcoanele sunt din zidărie, curbe, și se termină în partea de sus cu fronton din semicercuri, cu un relief de faianță colorată cu inimioare și flori, totul încadrând stupul de albine simbolul pe

care și l-a ales banca (asemănarea clienților cu albinele ce adună, adună și aduc la stup rezultatele muncii). Poarta de intrare în bancă este sobră, cu uși metalice cu același simbol: stupul de albine. Clădirea avea un scop mixt: sediu de bancă și casă de raport (apartamente de închiriat). Intrarea în bancă se făcea prin str. V. Alecsandri, iar pe Gh. Lazăr este intrarea locatarilor. Anul 1948 înseamnă sfârșitul băncilor românești și al proprietății private. Până acum câțiva ani, la parter, pe str. V. Alecsandri era Colectura Bibliotecilor, unde mai puteai afla câte o carte bună și uitată prin cele rafturi. Mobilierul era luxos și păstrează încă atmosfera anilor de început ai veacului. Cum tradiția (nu prea știu cine o fi „implementat-o”, dar dacă-i tradiție...) cere ca toate fostele sedii de bănci să redevină ce-au fost, și mai mult dacă se va putea, clădirea și-a reluat - în parte - vechiul rol bancar.

Foaia de Giarmata

„Popor din Banat, trezește-te!” - Sever BOCU ■

PRAZNICUL ADORMIRII MAICII DOMNULUI

La 15 august, Biserica Ortodoxă prăznuiește sfârșitul vieții pământești a Preasfintei Născătoare de Dumnezeu și pururea Fecioarei Maria, sărbătoare cunoscută nouă ca *Adormirea Maicii Domnului*, un cuvânt care ne aduce fericire, binecuvântare și pace. Și aceasta, pentru că existența pământească a Maicii Domnului se împlinște în taina Adormirii. Încă din prima clipă a vieții sale, rațiunea de a fi a Fecioarei este legată de taina Întrupării. Din veci, Dumnezeu a ales-o pentru a fi Maica Mântuitorului nostru, iar nașterea lui Iisus Hristos este cea care determină taina vieții Mariei.

La Adormirea Maicii Domnului, pomenirea și iubirea Bisericii nu se concentrează asupra contextului istoric, nici asupra datei sau a locului unde această *Maică a tuturor creștinilor* și-a încheiat viața pământească, ci privește spre esența și înțelesul adânc al morții ei, pomenind adormirea celei ce a născut pe Biruitorul morții.

Sfârșitul vieții pământești a Preasfintei Născătoare de Dumnezeu „este cel mai bine exprimat în icoana Adormirii, așezată în mijlocul bisericilor la ziua praznicului, ca centru al întregii celebrări. Maica Domnului a murit și zace pe catafalc. Apostolii lui Hristos s-au adunat în jurul acesteia, iar mai sus de ea stă Hristos Însuși, ținând-o pe Maica Sa în brațe, unde ea este vie și veșnic unită cu El. Vedem aici atât moartea, cât și ceea ce s-a petrecut cu această moarte aparte: nu ruptură, ci unire; nu tristețe, ci bucurie; nu moarte, ci viață” (Pr. Al. Schmemmann, *Maica Domnului*, Ed. Patmos, Cluj-Napoca, 2010, pg. 48).

Biserica aduce cântări Maicii Domnului: „Bucură-te, raza zilei celei de Taină” (*Acatistul Buneivestiri*) pentru că, stând înaintea catafalcului, privind lumina care izvorăște din această Adormire, înțelegem că nu mai există

moarte, că împărățește viața, că taina acestei fericite morți ne este descoperită și devine bucuria noastră, căci Maria Fecioara este una dintre noi. Astfel, praznicul nu este nicidecum trist, este lipsit de plângere, este plin de bucuria nădejzii celor viitoare, de petrecerea veșniciei cu Hristos, bucurie care ar trebui să însoțească sfârșitul oricărui dintre noi.

Maica Vieții, Născătoarea de Dumnezeu, a fost așezată în mormânt, dar acesta a devenit pentru ea scara care urcă la ceruri, așa cum ar trebui să fie mormântul fiecăruia dintre noi. Chiar dacă nu suntem învredniciți de darul ridicării la cer, va exista un moment când

„toți cei din morminte vor auzi glasul Lui; și voi ieși cei care au făcut cele bune, spre învierea vieții, iar cei care au făcut cele rele, spre învierea osândeii” (Ioan 5, 28-29), când dorim să ne asemănăm Maicii Domnului. De aceea, Adormirea Preasfintei Născătoare de Dumnezeu poate fi considerată ca un semn eshatologic, o arvună a vieții veșnice de care sperăm să ne învrednicim cu toții, ajutați fiind și de mijlocirea celei ce este „întru folosințe neadormită”. Și încurajați fiind de mutarea la Viața a Maicii Domnului, avem din nou nădejdea că vom ajunge acolo unde este „mulțime multă, pe care nimeni nu poate s-o numere, din tot neamul și semințiile și popoarele și limbile, stând înaintea tronului și înaintea Mielului, îmbrăcați în veșminte albe și având în mână ramuri de finic” (Apo-

calipsa 7, 9).

Sfânta Tradiție mărturisește că Maica Domnului a fost înștiințată cu 3 zile înainte, prin glasul Arhanghelului Gavriil, despre mutarea ei la ceruri, iar de la primirea mesajului, Sfânta Maică a lui Hristos a petrecut în priveghere, în post și rugăciune. Cunoscând aceste adevăruri de credință și înțelegând care este nădejdea chemării noastre, pentru creștinii primelor veacuri, sărbătoarea închinată Adormirii Maicii Domnului a presupus întotdeauna o pregătire sufletească și trupească. Astfel, cu 40 de zile înaintea sărbătorii, creștinii din împrejurimile Ierusalimului se retrăgeau pentru contemplare în corturi amenajate pe valea pârâului Chedron.

Cu timpul, Biserica a înlocuit aceste retrageri cu postul de două săptămâni, însoțit de rugăciune, înfrânare și milostenie. Cel mai probabil, postul de dinaintea praznicului Adormirii Maicii Domnului datează din secolul al V-lea, durata postului fiind variabilă. În părțile Antiohiei se ținea postul o zi, la Constantinopol patru zile, iar la Ierusalim opt zile. Sinodul local de la Constantinopol (1166), prezidat de Patriarhul Luca Chrysoverghes (1156-1169), a hotărât ca postul să înceapă la 1 august (sau la 31 iulie, dacă această zi este miercuri sau vineri) și să dureze 14 sau 15 zile, până la Sărbătoarea Adormirii.

Astfel, în strălucirea acestei lumini negrăite de praznic, anticipând și bucurându-ne chiar de acum de Răsăritul zilei celei de taină și nemuritoare, pomenim smerenia și dăruirea Maicii Domnului, biruința asupra firii și asupra morții, așa cum mărturisește lămurit troparul praznicului Adormirii: „Întru naștere fecioria ai păzit, întru adormire lumea nu ai părăsit, de Dumnezeu Născătoare. Mutatu-te-ai la viață, fiind Maica vieții, și cu rugăciunile tale izbăvești din moarte sufletele noastre”.

† Paisie Lugojanul

Episcop-vicar al Arhiepiscopiei Timișoarei

ÎNTÂLNIRE LA PALATUL MITROPOLITAN

Silvia FECHETE

În data de 4 august, cu două zile înainte de Schimbarea la Față a Domnului, cunoscută în popor și sub denumirea de Probojenia, domnul primar al comunei noastre, ing. Virgil Bunescu, s-a întâlnit la Palatul Mitropolitan din Timișoara, cu Preasfințitul Părinte Episcop Paisie.

Vizita, s-a desfășurat într-o atmosferă caldă, de pace creștină, în timpul căreia, Preasfințitul Părinte, a constatat cu bucurie că atât domnul primar cât și Preasfinția Sa, sunt absolvenți ai aceleiași Universități: *Universitatea de Științe Agricole a Banatului*. În timpul

întâlnirii, domnul primar și-a exprimat bucuria de a afla că în „Foaia de Giarmata”, Preasfințitul Părinte, va publica, ori de câte ori îi va îngădui timpul, articole inedite.

Aceeași întvedere, a prilejuit aprofundarea solidității legăturii dintre Palatul Mitropolitan și Primăria comunei Giarmata.

La capătul vizitei, domnul primar a rugat pe Preasfințitul Părinte, să transmită Înalț Preasfințitului Mitropolit Nicolae, președinte de onoare al jurnalului regional „Banatul”, calde urări de sănătate. Înalț Preasfințitul Nicolae, Mitropolit al Banatului Istoric, aflându-se internat la ora vizitei, la Institutul de Boli Cardiovasculare din Timișoara.

Foaia de Ramna

„Popor din Banat, trezește-te!” - Sever BOCU ■

Lucrurile mărunte, împreunate fac un snop frumos

Ion Sebastian PLUJAR - viceprimar

L-am cunoscut pe Plujar Ion Sebastian în slujba statului, acolo unde el își face treaba cel mai bine, acolo unde își servește cu drag concetățenii și anume, la primăria Ramna. Ca un bun viceprimar, reșițean din născare, domnul Plujar s-a așezat cu noi la masă și ne-a povestit de planurile administrației locale.

Povestiți-ne de obiectivele, pe care primăria Ramna și le-a propus, care s-au realizat și care sunt în curs de a se îndeplini.

► Mai mult lucruri mărunte, dar toate împreună fac un snop frumos. S-a renovat căminul, s-au montat și aparate de aer condiționat. Putem spune că acum căminul are tot ce-i trebuie. S-a făcut și sala de ședințe a primăriei.

Ați mai îmbunătățit și drumul un pic...

► Cu sprijinul Consiliului Județean s-a reparat drumul pe ruta Berzovia - Ramna și Ramna - Valeapai. Pe lângă asta s-au început și lucrările la

Centru de Informare Turistică. Pentru acest centru am accesat fonduri europene și ne bucură că încet, încet lucrurile prind contur.

Ca perspective de viitor?

► Ne-am propus să facem alimentarea cu apă, canalizarea în Ramna și Valeapai, modernizarea drumului.

Este primul mandat al dumneavoastră ca viceprimar, faceți o echipă admirabilă cu doamna primar, așa a fost de la început?

► Da. Ne înțelegem foarte bine. A adus un suflu tânăr în administrație și asta se vede cu ochiul liber.

Aveți activități sportive la nivel de comună?

► Avem echipă de fotbal în liga a V-a, pe care noi o sprijinim. Avem și un ansamblul de dansuri excepțional care funcționează din 2012 și care se numește „Satul meu”. Este pregătit de prof. Tavi Peptenar și Ilia Ciurcia. Ansamblul numără 28 de perechi. De curând am participat la festivalul „Hercules”. Suntem mândri de acești tineri care se pregătesc sâmbătă de sâmbătă cu atâta dăruire.

Este sezonul rugilor, când ați sărbătorit dumneavoastră hramul bisericii?

► La Ramna a fost, dar urmează la Valeapai în 15, 16 august. O să ne încante atunci formația condusă de Nicușor Marinescu, în prima zi Camelia Bojin Ciocu și în a doua zi Ana Cega. În deschiderea rugii va dansa ansamblul „Satul Meu”.

Domnule viceprimar, anul acesta a avut loc la Ramna, o sărbătoare aparte și anume „Ziua Cinstirii”, în care Uniunea Jurnaliștilor din Banatul Istoric a răsplătit cu grațitudinea sa, o mare personalitate a locului. Este vorba de domnul profesor Tavi Peptenar. Vreau să vă întreb cum a fost primită de locuitorii comunei această zi?

► A fost un gest deosebit, foarte frumos. Oamenii au fost foarte încântați de felul cum a decurs această eveniment. Îl cunosc pe domnul profesor de la Reșița și pot să spun că a fost cea mai bună alegere. Are multe merite mai ales pentru ansamblurile pe care le-a înființat.

INTERVIU REALIZAT DE DANIELA IACOBESCU

PRESCRIPȚIA DATORIILOR LA BUGETUL DE STAT

MIRABELA VĂDRARIU

Prescripția unei datorii înseamnă că, după o perioadă de timp, debitorul care are restante la bugetul de stat, nu mai poate fi obligat la stingerea restanței respective prin mijloace de constrângere garantate de stat, informează Contzilla.ro.

Cu alte cuvinte, debitorul nu mai poate fi tras la răspundere, respectiv nu mai poate fi executat silit o dată cu prescrierea dreptului de acțiune. Prin împlinirea termenului de prescripție, se pierde puterea executorie pentru orice titlu executoriu.

În funcție de calitatea pe care o deține creditorul, diferă termenele de prescripție ale datoriilor astfel: atunci când aducem în discuție datoriile către bugetul de stat, respectiv datoriile

fiscale, acestea se prescriu în termen de 5 ani. Excepție sunt acele obligații fiscale care rezultă din săvârșirea unei fapte prevăzute de legea penală, când termenul de prescripție este de 10 ani; în cazul oricăror altor datorii, termenul de prescripție este de 3 ani. Baza legală: Codul fiscal și Codul de procedură civilă.

Sursa: www.infolegal.ro

SPORT

KATHERINE SCHNEIDER

În comuna Ramna există o echipă de fotbal, AS Ramna, înscrisă în liga județeană de fotbal. Terenul de fotbal este în afara satului, în vernic.

Școala desfășoară diferite jocuri sportive extrașcolare, iar echipa de fotbal a școlii participă în fiecare an la Cupa 1 Iunie la Fotbal, desfășurată la Măureni. În 2009 a obținut locul 2.

Un alt sport, care se mai practică la noi, este tenisul de masă. Există trei mese de ping-pong: una la Căminul Cultural, una la Sala de sport a școlii și una în Valeapai. Din păcate, comuna nu are o sală de sport adecvată și altor sporturi, de aceea, majoritatea tinerilor, practică doar fotbalul și tenisul de masă.

TRADIȚII ȘI OBICEIURI

MIRUNA LOTEANU

Priveghiul - este un obicei amintit de tradiții păgâne. Acesta se mai practică și în ziua de azi de lăsatul secolui. Copii adună din timp câteva cauciucuri uzate, iar noaptea de priveghi le dau foc pe câmpuri (ca să alunge duhurile rele). Ei se mânjesc pe față cu funingine, după care merg prin sat să sperie lumea. Pe vremuri și adulții se costumau și ieșeau seara prin sat.

Ruga (nedeea) satului are loc în a doua zi de Paște când se sărbătorește hramul bisericii.

Pe vremea când existau cele două confesiuni (ortodoxă și unită) se organizau două rugi: una în curtea casei culturale a uniților (actuala grădiniță), lângă biserică și alta în curtea bisericii ortodoxe.

Cu mult timp înainte de rugă încep pregătirile, se văruiesc casele în interior și exterior, se face curățenie în curte, sunt văruiți pomii, curățate șanțurile.

În prima zi de Paște se merge dimineața la biserică, unde corul răspunde la liturghie, iar după masă finii merg cu plocon la nași. A doua și a treia zi de Paște este ruga propriu-zisă.

Înainte, de dimineață, erau înhămați caii la căruță și se pleca în satele învecinate pentru a aduce „goșcii” (musafirii), de obicei rude, prieteni, la rugă.

Căruțele erau frumos împodobite cu „șituri” cu spate pe care erau puse „cilimuri”. După ce ajung goșcii, pleacă împreună cu ei la biserică. Femeile rămân să pregătească masa de prânz.

După întoarcerea de la biserică, masa este pregătită. Se servește masa care este foarte bogată. Nu lipsește țuca de prune (de obicei fiartă), supă de găină cu tăiței de casă, sarmalele și friptura de miel, șnițelele, apoi prăjiturile. Rămânțele sunt specialiste în prepararea prăjiturilor de casă.

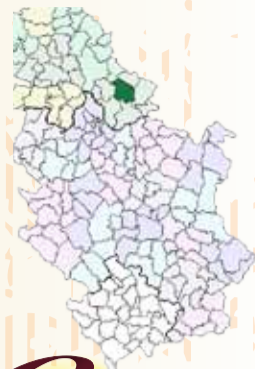
După servirea mesei, cei mai oboșiți se odihnesc, iar apoi se îndreaptă spre rugă unde îi așteaptă muzica și jocul.

Din albumul cu poze frumoase al comunei noastre

- va urma -

Foaia de Locve

„Popor din Banat, trezește-te!” - Sever BOCU ■

Ion Fiștea este un prieten adevărat

Ion Mândrean Mândru din Locve - Serbia

De Ion Mândrean Mândru l-am cunoscut, exact așa cum se declară și el cetățean simplu din localitatea Locve, dar fâlos ca un bănățean. Deși dezamăgit că țara lui natală i-a cam uitat pe românii stabiliți în Serbia, domnul Ion poartă cu toată mândria pe geamul mașinii din spate inscripția „bănățean 100%”. Am stat la un pahar de vorbă pe pământ sârbesc și am depănat amintiri într-o zi călduroasă de vară. Iată ce a ieșit:

Pentru prima dată localitatea Sân Mihai apare în jurnalul regional Banatul, jurnalul fundamental al Banatului Istoric. Cum primiți dumneavoastră prezența în această publicație?

► Ne bucurăm că apărem într-un ziar atât de cunoscut. Suntem foarte încântați și primim această veste cu brațele deschise.

Acest gest al nostru de a vă gazdui în ziarul nostru a fost susținut și de Ion Fiștea, primarul comunei Moravița. Vă leagă de domnul Fiștea o prietenie veche?

► Da, cu domnul Fiștea mă cunosc de prin anii '90. Prietenia noastră a început întâmplător, cum încep toate prietenii care durează. Nu a fost din interes, ci între frați de același grai. Sunt o persoană sociabilă și îmi place să cred că am parte de mulți ortaci. La noi, prietenii sunt denumiți ortaci,

adică alături și la greu, dar și la bine.

Așa este și domnul Fiștea pentru dumneavoastră?

► Exact, este mereu alături. Un prieten adevărat, care mă ajută dacă se ivesc probleme. Din prietenia noastră s-a născut și colaborarea cu echipa de fotbal din Moravița, cred că de vreo zece ani am început. Noi mergem la ei, ei vin la noi și ne înțelegem foarte bine.

Am înțeles că se pregătește și un gest de înfrățire între cele două localități, este adevărat?

► Da. Ideea o avem de mai multă vreme, doar că nu am avut susținere din partea primăriei. Acum situația s-a schimbat, ne susțin și cei de la conducerea administrației locale, iar în scurt timp sperăm că vom participa la înfrățirea celor două localități.

Ați fost ajutați de cei din conducerea României, ca locuitori români din Serbia? Știu că românii din Serbia se plâng că România i-a cam uitat.

► E adevărat. De exemplu, pe mine mă doare cel mai tare faptul că sunt român aici și nu am niciun drept în România. Eu am locuință în Timișoara din 1997, dacă vreau să merg să stau acolo un an de zile nu am voie. În 6 luni de zile, am dreptul doar la 90 de intrări. Nu pot să înțeleg acest lucru. Plătesc impozit ca orice cetățean român, dar nu am voie să stau. Majoritatea românilor de aici sunt deranjați de acest lucru, mai ales că ne-am declarat aici români. Acum suntem

treceți sârbi, nu mai putem să ne declarăm adevărata naționalitate.

Acum v-au schimbat ca sârbi...

► Da, la ultimul recensământ nu am mai putut să ne declarăm români.

Chiar nu ați putut să vă declarați români, v-au interzis ei?

► Aveam doar două varinate, ori sârbi, ori iugoslaveni, român nu. Înainte în buletin scria român, acum nu. Eu cred că dacă cineva s-ar fi interesat de noi nu s-ar fi ajuns aici. Nu prea suntem ajutați.

Aveți dorința de a continua colaborarea și de a vă regăsi în paginile revistei Banatul?

► Da, ne dorim foarte tare asta. Având în vedere că noi mai colaborăm cu Moravița, cu Bazoșu Vechi, cu Lugojul.

Uniunea Jurnaliștilor din Banatul Istoric cred că este prima instituție din România care vine să aducă în dar, practic, prezența foii dumneavoastră în jurnal. Gratuit facem asta. Vi s-a mai întâmplat?

► Nu, voi sunteți primii care ne faceți un astfel de dar și ne bucură extrem de tare. Sperăm că pe viitor vom continua colaborarea și mai intens.

Aveți vreun mesaj pentru frații de dincolo de hotare, din România?

► Vreau să le transmit că și noi suntem români, și noi gândim la fel ca bănățenii, ca toți românii.

INTERVIU REALIZAT DE
SILVIA FECHETE

CASA ETNOGRAFICĂ STIVI MIUȚA

SABINA LIVESCU

Bazele acestui muzeu s-au pus acum 10 ani, când Stivi a început să adune lucruri cu o valoare însemnată atât pentru el, cât și pentru cultură.

Primul lucru colecționat a fost furca de tors de la bunica. A văzut că are multe lucruri frumoase și vechi de la bătrânii din sat și așa a ajuns la ideea să deschidă casa etnografică.

Muzeul este deschis publicului larg doar de 6 luni, timp în care i-au trecut pragul elevi de la diferite școli.

Bazele acestui muzeu s-au pus acum 10 ani, când Stivi a început să adune cu mare dragoste obiecte vechi și por-

mul popular românesc din bătrâni. În casa lui Stivi Miuță se pot vedea lucruri de vechimea unui secol. Acesta colecționează diferite obiecte prețioase, din argint, lemn și pământ.

Această pasiune a început întâmplător, când a strâns astfel de obiecte pentru o cunoștință. Încet, încet s-a îndrăgostit de activitatea de colecționar și acum o practică pentru el. Primul lucru strâns, a fost furca de tors de la bunica. A văzut că are multe lucruri frumoase și vechi de la bătrâni din sat și așa a ajuns la ideea să deschidă casa etnografică.

Casa este în restaurare, iar Stivi speră ca pe viitor să aibă oaspeți și de peste hotare.

LOCVE... PRIMI PAȘI AI SPORTULUI. ISTORIE DE 100 DE ANI!

ANA-MARIA POPA

Pentru că istoria este comoară pentru cei care doresc să-și cunoască rădăcinile, și pentru că ne este drag să ne amintim trecutul, am ales să așternem pe hârtie „nașterea”, în localitatea Locve, a celui mai vechi și iubit joc din toate timpurile... fotbalul.

Pentru că istoria lui se leagă cumva de clubul de fotbal din Seleuș, am să fac o introducere rapidă a acestui eveniment. După datele unei monografii sportive seleușene,

primul meci adevărat de fotbal a fost susținut în această localitate în anul 1914. Prima minge de fotbal a fost adusă de dr. Petru Bojin. Seleușenii încearcă să organizeze primul meci în satul Sânmiai, astăzi Locve. Evenimentul sportiv nu a mai avut loc, deși echipa din Seleuș s-a deplasat în comuna învecinată. Jucătorii și-au făcut apariția pe teren, însă meciul nu s-a mai jucat. În loc să dea semnalul prin care să înceapă competiția, arbitrul a sunat întreruperea, fiindcă în acel moment s-a anunțat mobilizarea pentru Primul război mondial. Drept urmare, așa se face, că povestea este fără un deznodământ demn de ecranizare. Deși acest meci, care avea să marcheze un început important în fotbalul din Banatul sârbesc nu se mai desfășoară, are să situeze localitatea Locve în 100 de ani încărcăți de istorie.

Foaia de Bata

„Popor din Banat, trezește-te!” - Sever BOCU ■

A trecut o lună de când la Teatrul Clasic „Ioan Slavici” din Arad, s-a încheiat ediția a VI-a a „Galei de decernare a premiilor”, Uniunii Jurnaliștilor din Banatul Istoric și ecurile stârnite de această unică exprimare a grațitudinii pentru valorile din Țara Banatului, reverberază în conștiința bănățeană. Dovadă, acest laudațio rostit pentru domnul prof. univ. dr. Ioan Vintilă, de către domnul ing. Ioan Micurescu, primarul comunei Bata, laudațio cerut redacției noastre pentru publicare, de mulți din foștii studenți ai distinsului profesor.

- R -

IOAN VINTILĂ PERSONALITATE DE SEAMĂ A GENETICII ROMÂNEȘTI

**Înalt Preasfințite Părinte, Preaonorați Părinți,
distingși membrii ai Senatului Uniunii
Banatului Istoric, onorată asistență**

Faptul că mi s-a îngăduit să fac *laudatio* unei personalități de talia celei căreia îi voi rosti cu demnitate numele, consider a fi un privilegiu pentru mine.

Cu toții purtăm în suflet câte un dascăl, fie din clasele primare, fie de la liceu, fie de mai târziu. Acel portret-model de dascăl, care te urmărește toată viața. Și după care îți dorești să-ți modelezi existența, astfel încât să-i

calci pe urme.

Despre o asemenea personalitate, care și-a dedicat întreaga viață activității didactice, mai cu seamă, celei de cercetare, mi-a revenit mie această misiune, de a-l înnobila prin vorbire. De ce tocmai eu?... Greu de spus. Poate pentru că i-am fost student. Și cât de mult l-am admirat toată studentia! Și cât de mândru am fost să am un asemenea dascăl! Poate pentru că am colaborat, mai apoi, pe linie profesională. Dar, mai ales, pentru că avem o pasiune comună: și Domnia Sa și eu suntem „arcași ai zeiței Diana”, slujitori ai tagmei vânătorilor. Iar între vânători se leagă prietenii adevărate, sincere, mai puțin comerciale. Pentru că, dezideratul-însuși, urmărit în vânătoare, este mulțumirea spirituală și nu cea materială.

Prof. dr. Ing. Viorel Iulian Peștean, în opera sa de istorie și retrologie agricolă, intitulată „Oameni de seamă ai agriculturii românești” (2006), a publicat biografia unui număr de 150 mari agronomi români care au contribuit substanțial la modernizarea agriculturii României, în perioada cuprinsă între anii 1800 și 2000. În cel de-al treilea volum, precum și în albumul care l-a însoțit ulterior (2009), se găsește și biografia profesorului universitar dr. ing. Ioan Vintilă. Aici autorul afirmă, că acesta este unul din reprezentanții de elită ai științei și practicii geneticii animale, fondatorul manipularilor genetice la animale domestice din țara noastră.

Profesorul univ. Ioan Vintilă s-a născut la 23 mai 1934, în localitatea Soroștin, jud. Sibiu. A urmat școala primară în satul natal. A absolvit Liceul Agricol din Mediaș, după care a venit să studieze la Facultatea de Zootehnie din Timișoara, pe care a absolvit-o cu rezultate strălucite, devenind bănățean pentru tot restul vieții. A rămas să lucreze în calitate de cercetător științific atestat la Baza de Cercetări Științifice a Academiei Române și cadru didactic la Universitatea de Științe Agricole și Medicină Veterinară a Banatului din Timișoara.

Eficiența sa deosebită se datorează faptului că a lucrat efectiv în cercetare în domeniul științelor morfologice, în biologie celulară, embriologie experimentală și fiziologie. Alături de acestea s-a perfecționat la școli de prestigiu din Moscova (unde și-a luat doctoratul), Minnesota SUA, Franța, Slovacia, Budapesta și România.

A scris un număr de 15 cărți de specialitate (autor și coautor), de mare interes științific. A publicat peste 200 de articole cu rezultate obținute din cercetarea sa științifică prodigioasă.

În cercetarea științifică are câteva priorități naționale în domeniile cele mai moderne ale biologiei dezvoltării și geneticii moleculare. Prof. Ioan Vintilă și colectivul său sunt primii

în România care au introdus în ferme tehnologia transferului de embrioni la vaci și la oi. Ei sunt primii din țară care au reușit să realizeze clonarea embrionilor de taurine și ovine și să obțină gemeni identici genetic. Ei sunt primii în România care au obținut animale cu doi tați și două mame și să producă în laborator embrioni vii și buni pentru a deveni viței, prin fecundarea în eprubetă. Ei sunt primii în țară care au efectuat clonarea plecând de la celulele stem transformate în embrioni, transferați în mame surrogat. Au introdus în practica zootehnică selecția vacilor cu ajutorul analizei ADN în genele care determină anumite proteine ce indică organisme de înaltă productivitate (markeri genetici).

Profesorul Ioan Vintilă are mari contribuții la construirea și dezvoltarea Universității de Științe Agricole și Medicină Veterinară a Banatului din Timișoara pe care a servit-o cu devotament timp de peste 20 de ani, în calitate de decan (trei legislaturi) și de prorector al universității (în două legislaturi). A conceput, a organizat și a dezvoltat învățământul superior de Biotehnologie din România prin înființarea, pentru prima dată în țara noastră, la Facultatea din Timișoara, a unei specializări de sine stătătoare în acest domeniu modern al științelor.

Activitatea sa de cadru didactic, precum și orientarea modernă a cercetării științifice a fost recunoscută nu numai în țară, ci și în străinătate. Este membru titular al Academiei de Științe Agricole și Silvicultură „Gh. Ionescu Sisești” din România, membru fondator al Academiei Oamenilor de Știință din România, membru al Societății Române de Zootehnie, membru al Societății Române și a Federației Internaționale de Biologie Celulară, membru al Comitetului Internațional de Nomenclatură Genetică la animale (Franța), membru în Comitetul de Cercetare al Institutului American de Biografie. Ca o recunoaștere a activității sale de cercetare științifică i s-a acordat în două rânduri premiul Academiei Române, pentru o carte de mare valoare științifică și pentru rezultatele obținute în domeniul manipularii embrionilor de mamifere domestice. Publicarea biografiei sale în prima ediție a cărții „WHO is WHO” în România, precum și în volumul „Medici și Farmaciști Români de Seamă ai Începutului de Mileniu”, editată de către Fundația „Octavian Fodor” din Cluj (2001), constituie o recunoaștere importantă a meritelor sale.

Pentru reputația sa profesională, a fost ales să predea cursurile de „Genetică Medicală” la Facultatea de Medicină „Vasile Goldiș” din Arad. Prof. Ioan Vintilă, împreună cu fiica sa, Roxana Vintilă, asistent universitar la Universitatea de Medicină și Farmacie din Timișoara, au scris un curs modern de „Genetică Medicală” pentru uzul studenților, convingși fiind că progresele realizate de biologia și genetica moleculară vor sta, cu siguranță, la baza înfăpturii, în viitor, a unor generații noi de metode de diagnostic și tratament al bolilor.

Pentru toate aceste înfăptuiri în domeniul complicat al științei și al viitorului umanității, prof. univ. dr. Ioan Vintilă merită, din plin, recunoștința noastră. Și, totodată, cea mai înaltă distincție a Uniunii Jurnaliștilor din Banatul Istoric: Diploma de Excelență cu Plachetă.

Foaia de Caransebeș

„Popor din Banat, trezește-te!” - Sever BOCU ■

Marcel Vela este un om frumos la suflet

Liviu GROZA - istoric

De multă vreme nu mi-a fost dat să văd un om mai plin de grație și emoție la vestea venirii președintelui Uniunii Jurnaliștilor din Banatul Istoric, Vasile Todî. Cel din urmă a acceptat cu bucurie invitația domnului Liviu Groza, de a petrece câteva minute la o mică șuetă. O simplă întâlnire a doi oameni a fost pentru mine o lecție minunată de istorie, cultură și cel mai important de omenie. Ne-am așezat alături de domnul Groza, un om care îți transmite prin toți porii respectul anilor de mare importanță pentru Banat.

Domnule Liviu Groza, ofițer de profundă verticalitate morală, de unde vine filonul iubirii dumneavoastră pentru istoria Țării Banatului?

► Filonul iubirii pentru istoria Banatului își are originea în familie. El s-a dezvoltat odată cu repartizarea mea ca ofițer în garnizoana Caransebeș (1955), în care m-am născut și copilărit.

Am primit «ordin» de la comandanții mei să fac expuneri referitoare la istoria locurilor. Am făcut excursii la Tibiscum, Ulpia Traiană, biserica de la Densuși și în alte locuri cu încărcătură istorică.

Pentru reușita acestor activități a trebuit să studiez mult, cu alte cuvinte să îmi îmbogățesc cunoștințele.

Am avut fericirea să beneficiaz de relații științifice cu Acad. C. Daicoviciu, Acad. Emil Condurachi, Radu Vulpe, Hadrian Daicoviciu, Costin Fenesan, Nicolae Bocșan, Constantin Pop, Doina Benea și mulți alți istorici de marcă.

Sunt unele glasuri dâmbovițene, care susțin că Țara Banatului nu are istorie, uitând cu voie de la stăpâni, că fie și numai prin rezistența Carașului la socialismul tătăresc, Banatul, trebuie privit ca o Cecenie a României, în capita-

la căruia a fost îngropat comunismul. Cum s-a „întâmpat” drumul dumneavoastră la Viena și ce ați găsit acolo?

► Un vers eminescian sustine că „e ușor a scrie versuri când nimic nu ai a spune” Cu alte cuvinte, cine afirmă că Banatul nu are istorie, este un sârman intelectual.

Șederea mea la Viena timp de o lună de zile (iunie-iulie 1989) mi-a dat prilejul să studiez în Arhivele de Război, un tezaur de documente referitoare la istoria Banatului.

Documentele aduse, în xerocopie de la Viena, le-am publicat în zece volume intitulate «Restituiri istorice». La ele s-au adăugat alte și alte volume referitoare la istoria regimentului de graniță nr. 13 romano-bănățean cu sediul în Caransebeș.

Trebuie să vă spun, că un susținător și în egală măsură admirator sincer al dumneavoastră, este domnul Marcel Vela, edilul municipiului Caransebeș, pe care dumneavoastră l-ați caracterizat atât de frumos: „Marcel Vela, este un bărbat frumos la trup și la suflet.” Vă leagă o prietenie veche de acest fecior de fală al Țării Banatului?

► De domnul Ion Marcel Vela, primarul municipiului Caransebeș mă leagă o seamă de activități. Din cele multe mă voi referi doar la două. Domnia sa m-a ajutat moral și material să public cea mai mare parte din cele 55 de cărți semnate de mine. Apoi, și nu în ultimul rând, domnia sa veghează, ca un părinte, la sănătatea mea. Aici sunt multe de spus.

Domnule Groza, ne întâlnim în vremea viețuirii noastre, ca să folosesc o splendidă sintagmă nichitastănesciană, la scurt timp după ce, în cadrul Galei de decernare a premiilor Uniunii Jurnaliștilor din Banatul Istoric, v-au fost conferite cele mai înalte distincții ale Uniunii: „Diploma cu Placheta de Excelență”. Cum apreciați, la ceva timp distanță, scurt e adevărat, gestul de grație al Uniunii?

► La primirea veștii că voi primi la Arad „Diploma cu Placheta de Excelență” am avut emoții nespuse de mari. Domnul primar I.M.V.

știind starea mea de sănătate mi-a pus la dispoziție o mașină și pe tot drumul până la Arad îmi puneam o seamă de întrebări: Cum va fi? Oare merit eu o asemenea distincție? și încă multe altele.

În holul Teatrului de la Arad am fost întâmpinat cu multă căldură de domnul Vasile Todî. O altă surpriză a fost aceea că tot în holul teatrului l-am întâlnit pe domnul primar I.M.V.

Am rămas fără grai când am intrat în sală (la atâta lume bună) și tot fără grai am rămas la frumoasa prezentare ce mi-a fost făcută de domnul Prof. univ. dr. Victor Neumann. Despre cele petrecute la Arad se pot spune și scrie încă multe aspecte.

Ce carte vă așteaptă pe noptieră domnule Liviu Groza?

► Așa cum în repetate rânduri domnul I.M.V. mă consideră un «neastâmpărat» cercețez, studiez și încă scriu.

Lucrez acum la două capitole pentru o nouă carte: Unul se referă la un moment din viața Generalului Traian Doda (cunoscut nouă și sub numele de «părintele spiritual al grănicerilor bănățeni»), iar cel de al doilea se referă la învățămintele ce se desprind din cărțile eruditului Constantin Diaconovici Loga. Sigur că la acestea se vor mai adăuga și altele.

Aici vreau să mai adaug, că pe domnul Vasile Todî l-am cunoscut cu câțiva ani în urmă, iar de atunci pot să spun că revista Banatul mă așteaptă pe noptieră. Sunt plăcut impresionat de activitatea ce o desfășoară domnul Vasile Todî, ca localitățile din Banatul istoric să fie cunoscute. Este o muncă titanică demnă de admirat. Cine beneficiază de întreaga colecție a revistei, poate să se mândrească, deoarece are în casa sa o comoară, la care a muncit cu trudă acest om. Bunul Dumnezeu să îi dea viață lungă și putere de muncă, să ne dea ceea ce avem nevoie «o istorie adevărată a Banatului».

INTERVIU REALIZAT DE SILVIA FECHETE

LUCRĂRI DE REFACERE PE DRUMURILE GUĞULANILOR

BRĂNDUȘA UDRIȘTE

Porțiunea cuprinsă între Calea Severinului și Calea Orșovei, va fi refăcută din această toamnă. Cu această ocazie, pe acest tronson, va fi introdusă și noua rețea de canalizare.

„Din 18 august vor începe lucrări ample de canalizare în Caransebeș. Am constatat cu cei de la Hidroconstrucția că sunt suprapuse aceste lucrări cu cele de investiții pe care le avem noi în derulare, mă refer la refacerea tronsonului Calea Severinului și până la intersecția cu Reșita. În acest sens, am decis ca pe porțiunea Calea Severinului - Calea Orșovei până la podul peste Sebeș să dăm prioritate

constructorului de canalizare să facă lucrările, urmând ca noi să asfaltăm imediat ce acestea vor fi terminate, la începutul lunii octombrie. Nu vrem să asfaltăm înainte, după care în câteva luni Hidroconstrucția să spargă din nou strada pentru a introduce canalizarea”, a declarat Marcel Vela.

LOCURI DE MUNCĂ PENTRU CĂRĂȘENI

ANIA MOSCOVICI

Agenții economici cărășeni au scos pe piață, pentru această perioadă, 29 de locuri de muncă disponibile, celor care au calificarea necesară pentru a le ocupa. Sunt disponibile atât joburi pentru muncitori necalificați, pentru studii medii, dar și câteva pentru cei cu studii superioare. Cele mai multe, 22 la număr, se regăsesc în municipiul reședință de județ. În Caransebeș sunt disponibile următoarele:

- Gestionar depozit 1
- Registrator medical 1

Foaia de Făget

„Popor din Banat, trezește-te!” - Sever BOCU ■

INVITAȚIE LA... DRUMEȚIE

Biserica de lemn din Povergina

Prof. DUMITRU TOMONI

Acest traseu se poate străbate urmând bifurcația drumului național 68 A spre TOMEȘTI până la Balta Caldă, iar de acolo drumul nemodernizat spre Poieni.

BALTA CALDĂ

Denumirea provine de la apa carbogazoasă ce păstrează în tot timpul anului o temperatură constantă de 19°, apă ce se găsește într-un bazin circular alimentat de un izvor hipotermal cu un debit puternic. În această frumoasă zonă, din inițiativa patriarhului Miron Cristea, s-a ridicat mănăstirea „Izvorul Miron”. Lucrările au început în 1912, dar s-au terminat abia în 1929 și sfințirea s-a făcut la 20 iulie 1931, având hramul Sfântul proroc Ilie. Este zidită din piatră și cărămidă, având cupolă și turn bine proporționate și este pictată atât în interior, cât și în exterior. În apropiere se află și Păstrăvăria „Balta Caldă” amenajată în 1985 pe o suprafață de 4100 mp. În cele 33 de bazine se află în

Moara de pe Bega de la Pietroasa

jur de 6 tone de păstrăv.

PIETROASA

Aici se găsește o peșteră unică în felul ei datorită unei dominante cromatice numită de speologi „albastru de Pietroasa”. Localitatea mai este renumită pentru portul popular românesc.

CRIVINA DE SUS

Are cea mai veche biserică de lemn din zonă, datată printr-o inscripție de la 1676, fiind astăzi monument istoric. Tot aici se găsește un martor de eroziune cunoscut sub denumirea de „Sfinxul” de la Crivina și o moară de apă.

POIENI

Zonă montană a județului Timiș, are ca punct terminal și pitoreasca localitate Poieni, de unde privirea te îndeamnă spre urcușurile munților Poiana Ruscă. Aici se găsește o renumită tabără școlară și o moară de apă.

PĂSTRĂTORI DE LEGI ȘI DATINI

DARIA NICHITANU

Jupâneștiul, localitate situată lângă Făget, găzduiește în luna august tradiționalul „Târg al olarilor”. Manifestarea începe dimineața, pe platoul din marginea satului, unde se organizează târgul. „Târgul olarilor” este o sărbătoare care

definește tradiția olăritului în acest sat. Evenimentul, organizat de Primăria, și Consiliul Local Făget, reunește meșteri olari din zonă. Erau vremuri când intrai în sat și erai izbit de zgomotul roții de olar.

Jupâneștiul a fost recunoscut în trecut ca principala vatră a olarilor bănățeni. Aproape fiecare gospodărie avea un cuptor și o roată de olărit.

rul Făgetului au vizitat școala, laboratoarele, clasele dar și o expoziție de pictură cu lucrări ale liceenilor făgețeni.

„ZIUA PORȚILOR DESCHISE”

CARMEN POPESCU

După festivitatea în care „actorii principali” au fost absolvenții clasei a XII-a, liceul făgețean și-a deschis larg porțile pentru prezentarea ofertei educaționale în cadrul manifestării „Ziua Porților Deschise”. Cu acest prilej, elevii claselor a VIII-a ale școlilor din localitățile din ju-

60 DE ANI DE ÎNVĂȚĂMÂNT FĂGEȚEAN

OLANA LUNCAN

În luna iunie, Liceul Teoretic „Traian Vuia” a aniversat, printr-o festivitate, cei 60 de ani de existență. Au răspuns prezent evenimentului primarul prof. Marcel Avram, deputatul Dorel Covaci, oficialități locale, dascăli. De asemenea, recent a avut loc un parteneriat educațional cu Liceul Pedagogic din Drobeta Turnu-Severin.

PREMIANȚII ORAȘULUI NOSTRU

LIUZA FENEȘAN

Cei mai buni elevi făgețeni, echipe sportive și artistice de la Liceul „Traian Vuia” Făget, remarcați la olimpiade și concursuri în anul școlar 2013-2014 au fost premiați, cu diplome și bani, în cadrul unei festivități ce a avut loc la Casa de Cultură. Felicitări tuturor elevilor cât și dascălilor, care i-au pregătit. Merită toate aprecierile și Primăria și Consiliul Local Făget, pentru că a recompensat cu importante sume de bani performanțele elevilor!

Mureșan Andrei (clasa a XII-a F)

Premiul II și calificare la etapa națională a Concursului Național de Matematică Aplicată

„Adolf Haimovici”- etapa județeană (profesor îndrumător Neag Ioan).

Premiul III la Concursul Interjudețean de Matematică Aplicată (profesor îndrumător Neag Ioan).

Mențiune la Concursul Național de Matematică Aplicată „Adolf Haimovici”- etapa națională (profesor îndrumător Neag Ioan).

Coștean Mădălina (clasa a XI-a E)

Premiul II și calificare la etapa națională a Concursului Național de Matematică „Adolf Haimovici” (profesor îndrumător Neag Cosmina).

Premiul III și medalie de bronz - Concursul

Național de Matematică Aplicată „Adolf Haimovici” - etapa națională (profesor îndrumător Neag Cosmina).

Premiul III la Concursul Național de Matematică „Magia Numerelor” (profesor îndrumător Neag Cosmina).

Barboni Mădălina (clasa a XI-a E)

Premiul III la Concursul Național de Matematică Aplicată „Adolf Haimovici”- etapa județeană (profesor îndrumător Neag Cosmina).

Mențiune la Concursul Național de Matematică „Magia Numerelor” (profesor îndrumător Neag Cosmina).

- va urma -

Foaia de Oțelu Roșu

„Popor din Banat, trezește-te!” - Sever BOCU ■

S-A STINS SERAFIN MĂRGAN – ISTORIOGRAFUL METALURGIEI DIN VALEA BISTREI (N. 12 NOIEMBRIE 1919, MARȚA – d. 1 IULIE 2014, OȚELU ROȘU)

Absolviți școala primară în comuna natală, apoi cursurile gimnaziale la Liceul „Coriolan Brediceanu” din Lugoj și cele medii la Școala Normală „Ioan Popasu” din Caransebeș, obținând diploma de învățător în iunie 1941. În același an s-a angajat ca funcționar la Uzinele din Ferdinand (azi Oțelu Roșu), de unde este încorporat și trimis la Școala de Ofițeri de Rezervă din București.

După terminarea Școlii militare din București a devenit elev-plutonier și mai târziu, repartizat la Batalionul 10/16 Vânători de Munte, în Armata Regală. În 1944 a luptat contra trupelor sovietice în Crimeea, în Transilvania la Feleac-Cluj, dar și pe Frontul de Apus s-a remarcat în luptele din Ungaria, fiind rănit de mai multe ori, după care a fost repatriat. Contribuția sa militară pe front i-a fost recunoscută și răsplătită prin acordarea ordinelor „Coroana României cu Spade, Panglică de Virtute Militară și Frunze de Stejar”, în grad de

cavaler (1945) și „Steaua Republicii” (1969).

După terminarea celui de-al Doilea Război Mondial, în 1945 a revenit la Ferdinand. Și-a completat studiile între anii 1947-1951, urmând cursurile Academiei Comerciale, unde a obținut titlul de diplomat în științe economice. Deoarece la Oțelu Roșu s-a înființat Școala Profesională, necesară muncitorilor și tehnicienilor din uzină, Serafin Mărgan a fost numit profesor la această instituție. La recomandarea Ministerului Metalurgiei, împreună cu ing. Traian Suciu, a redactat primul manual din țară, pentru „Organizarea și planificarea producției în siderurgie” destinat școlilor profesionale.

Experiența dobândită în perioada anilor '50 ca tehnician la Laminorul de table din Uzina Oțelu Roșu, dar și studiile sale l-au propulsat după 1965 în rândul specialiștilor uzinei. A ocupat funcții de execuție și conducere cu caracter economic, până la pensionare. În cadrul uzinei a devenit unul dintre cei mai buni „normatori” – fapt care a determinat trimiterea sa la schimburile de experiență din U.R.S.S.

Interesat și de trecutul metalurgic al zonei Văii Bistrei, Serafin Mărgan s-a aflat printre primii bănățeni care au inventariat arhivele locale, județene și naționale, fiind interesat în primul rând de istoricul Uzinei din Oțelu Roșu între secolul XIX și 1996. Cu ocazia vizitei lui Nicolae Ceaușescu la Uzinele din Reșița (1971), i s-a prezentat cartea „Studiul monografic al Uzinei Oțelu Roșu”, de Dan Popescu, Serafin Mărgan și Silvia Mărgan. În acei ani, a publicat studii de specialitate (istoric, producție în metalurgie) în *Banatica* din Reșița. În anul 1996 a completat datele istorice, tehnice și statistice ale primei sale lucrări, publicând o nouă lucrare de referință în domeniu: „Două secole de metalurgie pe Valea Bistrei”.

După pensionare, a fost membru al Corului parohiei ortodoxe Ferdinand din Oțelu Roșu, membru în Biroul Județean al Veteranilor de Război Caraș-Severin și președinte al veteranilor de război pentru Valea Bistrei. S-a interesat permanent de situația uzinei, și-a vizitat camarazii de arme din zonă și mai ales și-a crescut copiii și nepoții în spiritul dragostei de neam și de țară.

„SERBĂRILE VERII” LA A DOUA EDIȚIE

Locuitorii din Oțelu Roșu au avut parte de trei zile de sărbătoare, în perioada 8-10 august. Evenimentul, organizat de Primăria și Casa de Cultură din Oțelu Roșu, a debutat cu o prezentare de modă în cadrul căreia au fost prezentate articole vestimentare, atât pentru bărbați cât și pentru femei. A urmat un program artistic susținut de ansamblul de dansatori „Perlele Banatului” din Lugoj, de ansamblul „Armenișana” și de Luci Lădăriu și formația sa. Invitata specială a serii de sâmbătă a fost Andreea Bălan, care a urcat pe scenă după un program de muzică populară susținut, printre alții, de ansamblurile folclorice „Sânziene bănățene” din Giarmata, „Carașul” din Grădinari și „Junii Gugulani” din Caransebeș. Seara de duminică a fost rezervată folclorului, urcând pe scenă soliștii vocali: Mariana Zota, Remus Grosu, Traian Barbu, Alina și Dani Stancu, Ionela Bădălan, Gabi Zaharia, Roxana Brumar, Adriana Coste, Ionela Bălan și Ionuț Andrieș.

ÎNVĂȚĂMÂNTUL PROFESIONAL DE LA OȚELU ROȘU AXAT PE CREATIVITATE, COMPETITIVITATE ȘI INSERȚIE PROFESIONALĂ

La sfârșitul anului școlar 2013-2014, elevii Liceului Bănățean Oțelu Roșu care s-au pregătit în domeniile mecanic și electromecanic au participat, în cadrul programului Leonardo da Vinci – apel 2013, la proiectul de mobilitate „Calitate europeană în dobândirea abilităților și competențelor profesionale pentru o șansă mai bună pe piața muncii”. Proiectul s-a derulat în cadrul Centrului de formare profesională ZAW din Leipzig – Germania, având ca obiective: sprijinirea participanților la activități de formare profesională pentru acumularea de cunoștințe, dezvoltarea de abilități și calificări menite să faciliteze dezvoltarea personală, inserția profesională și participarea pe piața muncii europene, într-un mediu profesional organizat în parteneriat internațional, precum și promovarea creativității, competitivității, inserției profesionale și creșterea spiritului antreprenorial. La finalul celor trei săptămâni de formare, cei 16 elevi participanți au primit *Certificatul Europass Mobility*, document european care atestă competențele dobândite de către aceștia pe parcursul stagiului. Participanții au beneficiat și de o bogată pregătire culturală materializată prin excursii și vizite în Leipzig, Dresda și Berlin. La întoarcerea în țară, elevii au participat la activități de diseminare a proiectului, având întâlniri cu agenții economici din zonă, cu reprezentanții comunității locale, precum și cu colegi de la unitățile de învățământ local și județean.

CINECLUBUL „OȚELUL ROȘU” A PREDAT ȘTAFETA TINEREI GENERAȚII

După aproape un sfert de secol, Cineclubul „Oțelul Roșu” își continuă activitatea, sub denumirea de Centrul de Documentare, Creație Foto-Film și Activitate IT, în cadrul Liceului Bănățean Oțelu Roșu, acesta fiind inaugurat în data de 7 iulie, în prezența unor invitați din Germania și Austria. Printre participanți s-au numărat Lucian Glass, președinte al Ligii Asociațiilor Germano-Române din Germania (LARG), Ioan Godja, președinte RTV Unirea Viena și al asociației „Cercul Cultural Româno-Austriac UNIREA”, prof. Tudor Deaconu, directorul Casei Corpului Didactic Caraș-Severin, iar din partea gazdelor a participat directorul adjunct al Liceului Bănățean Oțelu Roșu, prof. Camina Racolța și președintele Despărțământului ASTRA Oțelu Roșu, prof. Rozina Ghiorghioni. De asemenea, a fost prezent și coordonatorul Cercului „Lumină bună”, Gabriel

Găină, care îi va iniția pe elevi în tainele fotografiei, dar și ale IT-ului. După tăierea panglicii, domnul Emil Mateiaș a moderat luările de cuvânt, prezentând și scopul noului centru, cuprins în

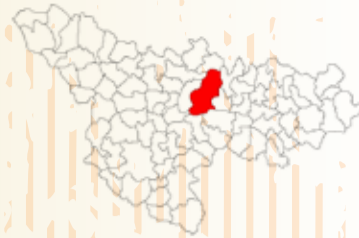

protocolul semnat în aceeași zi. Trebuie menționat că centrul constituie și un muzeu al Cineclubului „Oțelul Roșu”, aici aflându-se tehnică specifică anilor 70-80, dar și tehnică modernă. Aici se găsesc și trofee obținute de membrii acestui cineclub. Au participat și câțiva membri activi ai cineclubului, precum Nicolae Negruțiu, prof. Florin Beșliu, dar și cea care a fost „vocea” tuturor filmelor documentare realizate de acest cineclub, cât și a textelor prezentate, apreciată și de specialiști în televiziune și film, doamna Ștefania Puchianu.

Au fost momente artistice, dar s-a vizionat și un film documentar despre tradiția siderurgiei la Oțelu Roșu, realizat în anii '90, când Uzina era condusă de către dr. Erwin Orszari, prezent la eveniment. A fost prezentat și trofeul obținut de cineclubul de la Oțelu Roșu în cadrul Festivalului *Hercules.ro*, desfășurat în stațiunea Băile Herculane în 5-6 iulie.

PAGINĂ REALIZATĂ DE PROF. ION CUBIN

Foaia de Recaş

„Popor din Banat, trezește-te!” - Sever BOCU ■

O VIAȚĂ DE MUZEU

VERONICA ANDRUSEAC

Fiecare popor care se respectă, își cunoaște istoria și vrednicia înaintașilor și are grijă să-și aducă aminte cu respect, cu demnitate, cu mândrie și să-i cinstească așa cum se cuvine.

Încărcat de urme ale istoriei, aici, fiecare pas amintește de viața, truda și lupta recășenilor, de la străbunii geto-daci și până aproape de zilele noastre. Fotografii, documente, obiecte arată cum au trăit înaintașii noștri, bucuriile și durerile lor, ceasurile lor de biruință și ceasurile lor de restriște, de asemenea felul cum s-au gospodărit

ei. Convinși fiind, că numai adevărul durează m-am străduit să înfățișez adevărul.

Muzeul de istorie, este un loc al educației și

al culturii noastre, locul destinat istoriei așezării, un loc care oglindește viața înaintașilor noștri, care, chiar, dacă nu au făcut totul, au făcut foarte mult. Restul este de datoria noastră să-l facem. Ca instituție – muzeul este și trebuie să rămână un punct de reper al comunității. Aici oamenii se pot întâlni pentru a percepe trecutul lor, dar și prezentul. Dacă existența noastră n-ar dura decât o clipă, ea este totuși o datorie. În fața noastră sunt întotdeauna posibilități nelimitate. Nu puteam însă realiza nimic, dacă nu cunoaștem cele ce s-au făcut de înaintașii noștri.

Colecțiile muzeului de istorie conservă ceva din ceea ce a fost locul natal al multora dintre noi. Cum iubirea de vatră nu se cumpără, ci se trăiește, vă îndemn să vă apropiați și, sigur, veți înțelege și veți continua.

PERSONALITĂȚI ALE ORAȘULUI NOSTRU

ION COJAR

FONDATORUL ȘCOLII ROMÂNEȘTI DE ACTORIE DE METODĂ

Emilia FILIP

Ion Cojar a văzut lumina zilei în orașul Recaş în data de 9 ianuarie 1931. Recășanul nostru, a schimbat vechiul mod de înțelegere a actoriei în România. Actorul era învățat cum să joace teatru, să se prefacă, să interpreteze, să imite sau să mimeze trăiri, emoții sau personaje. Metoda sa nouă obligă actorii, regizorii și profesorii să creeze circumstanțele în care se poate naște adevărul de viață. Iar actorul să treacă pe scenă sau la filmări prin procese realist-psihologice autentice, la finalul cărora să fie schimbat în mod real și personal ca om. Astfel încât spectatorii pot urmări procesele vieții, pot înțelege și crede ceea ce văd și aud, pot empatiza cu actorii.

Ca o încununare a excepționalei sale activități, Ion Cojar, a fost răsplătit de-a lungul carierei sale, cu numeroase premii și distincții: premiul pentru cel mai bun spectacol la Gala Absolvenților UNATC acordat în anul 2007, cu spectacolul *Oameni și șoareci* și premiul UNITER pentru întreaga activitate în anul 1996. Profesorul, a fost decorat în anul 2001 cu Ordinul Steaua României în gradul de ofițer, iar în anul 1967, cu Ordinul Meritul Cultural clasa a IV-a „pentru merite deosebite în domeniul artei dramatice”.

POEȚI AI ORAȘULUI RECAȘ

De-ai să mă cauți

Miodrag KATIN

De-ai să mă cauți în sclipirea unei stele
Sau în parfumul vreunei flori
Eu sunt în umbra umbrei mele
Ascuns de norii altor nori
M-aștepți în apusul unei zile
Stau într-un plan întortocheat
Eu vin cu trenul ce nu vine
Și sunt acolo unde m-ai lăsat
M-aștepți într-o răscruce de drumuri
Și crezi că voi veni într-un nor de praf

Eu sunt dulceața unor struguri
Ce sunt culeși de mult, dar s-au uscat
Mă aștepți într-un început de dramă,
Sau în nebunia unui vers?
Eu sunt în poezia asta amorfă
Din care nu mai pot să ies!
Or fi mai multe drumuri între noi,
Sau unul singur ca-nainte?
Pe care tu să vii 'napoi
Eu am să te aștept cuminte.

DESPRE POET ȘI POEZIE

VERONICA ANDRUSEAC

2 idit în cuvinte într-o lume a sentimentelor și trăirilor intense, un om atins de harul creației are un plus de simțire. Trăiește mai adânc în el și, din tot ceea ce îl cutreieră, se întâmplă să creeze. Cel mai arzător în ale trăirii rămâne poetul. El este și proprietarul incontestabil al cuvintelor. Dar, mai ales, al metaforei. În orașul nostru sunt câțiva poeți. Caz rar! Fără nicio ierarhizare, îi numesc: Horiana Țăru, Veronica Kalmar, Horia Țăru, Cosmin Neidoni, Miodrag Katin, Raul Giurgiu, Lazăr Crâșteți.

Într-o seară tihnită, ascultându-i, i-am descoperit altfel... Și la fel de sigur, nu puțini, dintre cei care îi vor asculta, vor lua din poeziile lor un drum neumblat, o dorință sau măcar o parte dintr-un vis, care i se potrivește.

Prin orașul vinului
cu... Păstorel

Domnilor cărciumari din țara mea

M-a ajuns amarul,
Apa și veninul:
Să vă fie anul
Cum v-o fi și vinul.

Aroma vinului

Aroma vinului trecut
Încet la cap se suie,
Era pe când nu s-a băut,
Azi l-am băut și nu e.

Și astăzi

Și astăzi, ca-n atâtea seri
Când pivnița-i adâncă,
Țăria vinului de ieri
Ne urmărește încă.

Pământul...

Pământul s-ar fi dus, hainul,
De-a berbeleacul, vorba ceea,
De n-ar fi fost pe lume vinul,
Tutunul, dracul și femeia!

Foaia de Daicoviciu

„Popor din Banat, trezește-te!” - Sever BOCU ■

Astăzi trăim un moment istoric

Daniel BOAMBEȘ - primar al comunei Daicoviciu

Centrul Cultural Multifuncțional de la Maciova, de pe Str. Muzicanților, a fost, vineri, 25 iulie, gazda unor oameni importanți pentru toți locuitorii din Constantin Daicoviciu și satele aparținătoare.

O delegație din comuna Montrevel-en-Bresse, compusă din 24 de persoane, în fruntea cărora s-au aflat Jocelyne Wlassewitch și Bernard Fontaineau, președintele, respectiv vicepreședintele Asociației de Cooperare și Solidaritate Internațională din localitatea franceză, au luat parte la sărbătorirea a 25 de ani de parteneriat cu comuna Constantin Daicoviciu.

Cu acest prilej, am apelat, pentru detalii privind importanța acestei sărbători, la domnul Daniel Boambeș, primar al comunei Constantin Daicoviciu.

Domnule primar, ne aflăm azi într-o zi mai specială a comunei Daicoviciu. Vă rugăm să ne spuneți exact, ce se întâmplă astăzi în comuna dumneavoastră?

▶ Astăzi este o zi deosebită pentru comuna noastră, o zi de mare însemnătate. Aș putea să spun, că e o zi istorică pentru comuna Daicoviciu pentru că aniversăm 25 de ani de parteneriat cu cei din comunitatea franceză Montrevel-en-Bresse. La acest eveniment iau parte și fondatorii parteneriatului româno-francez. Este vorba de persoanele care au venit prima dată după revoluția din 1989 în comuna noastră. Atunci au ales să ne ajute și le suntem profund recunoscători. Aici aș vrea să-l amintesc pe Bernard Fonteneau, care era primar în aceea vreme la Montrevel-en-Bresse. El este acum vicepreședinte al Asociației de Cooperare și Solidaritate Internațională din Montrevel-en-Bresse. Ne onorează cu prezența la acest eveniment și doamna președinte a Asociației de Cooperare Solidaritate Internațională, Jocelyne Wlassewitch. Este un eveniment deosebit, iar noi am încercat să umplem acest prilej de bucurie cu multe vizite la obiectivele din satele alăturate comunei noastre. Astfel că, astăzi am vizitat

Maciova, Peștere, Prisaca, Zăgujeni, Mâtnicu-Mare, etc. Ne-am oprit la Centrul Cultural din Maciova de pe strada Muzicanților, care este emblema maturității parteneriatului nostru. Acesta a fost construit din fonduri rezultate din această legătură română-franceză, plus fonduri de la administrația locală din comuna Daicoviciu.

Am vizitat școli, grădinițe, muzee, chiar și ferme din satele vecine. Am vizitat o seră de tomate de la Zăgujeni, o fermă de oi de la Mâtnicu-Mare, am pus în valoare tot ceea ce avem noi mai presus, inclusiv tradiția, inclusiv dezvoltarea comunei pe parcursul anilor.

Sunt lucruri importante pe care le faceți pentru comunitate. Cum percep concetățenii dumneavoastră aceste lucruri, vă sunt aproape?

▶ Oamenii sunt foarte receptivi. Locuitorii satului și-au dovedit implicarea, încă din prima clipă, când am apelat la dâșii pentru cazarea oaspeților noștri din Franța. Este vor-

ba de 24 de prieteni francezi, care sunt cazați la 24 de familii din comuna noastră.

Cum îi văd francezii pe români și ce le place aici?

▶ Pentru că vin de atâta vreme și știu prin ce schimbări am trecut în ultimii ani, ei spun mereu că lucrurile au evoluat în bine și apreciază acest lucru. Practic se observă că am făcut ceva pentru această comună.

Care sunt cele mai importante lucruri care s-au realizat?

▶ Este rețeaua de apă și canalizare din două sate, Prisaca și Zăgujeni. Pot să spun de asphaltarea străzilor din Căvăran, Zăgujeni, Prisaca, Maciova, Mâtnicu-Mare și bineînțeles, că ne-am propus, ca pe viitor, să continuăm proiectele de dezvoltare. Avem multe sate pentru care trebuie să rezolvăm multe probleme.

Ați putea aminti câteva din planurile de viitor?

▶ Având în vedere că 2014-2020 este o perioadă în care se pot depune proiecte pentru fonduri europene, deja am pregătit studiile de fezabilitate pentru finalizarea asfaltărilor străzilor din celelalte sate. Vrem neapărat să introducem rețea de apă și canalizare în cele-

alte patru sate aparținătoare comunei. Am făcut proiect și pentru bază de agrement la Prisaca, bază sportivă și bază de agrement la Căvăran pentru că avem acolo apă termală.

Am văzut că aveți tineri aici

gata să-i întâmpine pe oaspeți așa cum se cuvine. Ce le-ați pregătit francezilor?

▶ Avem mulți tineri și sunt încântat de ei. Le-am pregătit prietenilor francezi o cupă în semn de respect pentru tot ce au făcut față de noi, apoi o medalie de cetățean de onoare pentru doamna președinte, un act de mulțumire pentru domnul vicepreședinte al asociației, bineînțeles cadouri pentru fiecare membru al delegației franceze și am pregătit un act istoric care va rămâne în arhiva comunei noastre, un act de consființire a momentului de azi, de 25 de ani de parteneriat.

De obicei se practică schimbul de experiență între localitățile înfrățite. Ați avut parte de astfel de activități?

▶ De-a lungul anilor, am avut parte de multe astfel de experiențe. Chiar acum doi ani am fost cu un grup de 27 de tineri în comuna Montrevel-en-Bresse. Tineri care au putut vizita Parisul, Lyonul, Turnul Eiffel. Am fost la nenumărate muzee, obiective turistice.

Aveți un mesaj pentru delegația franceză sau pentru cei care nu sunt prezenți, însă v-au fost alături de-a lungul timpului?

▶ Astăzi trăim un moment istoric și sunt profund emoționat. Mă bucur foarte mult că timp de 25 de ani au fost alături de noi și țin să le mulțumesc și prin intermediul publicației dumneavoastră, pentru tot ce au făcut pentru comuna noastră. Sper ca noi, cei de azi, să fim un exemplu pentru tinerii aici prezenți, ca ei să continue acest parteneriat.

Vrem să facem și o asociație, care se va numi Asociația Comunitară Constantin Daicoviciu, care să fie cârmuită pe cât posibil din tineri de azi, viitorul de mâine.

INTERVIU REALIZAT DE
Silvia FECHETE

Foaia de Voiteg

„Popor din Banat, trezește-te!” - Sever BOCU ■

Este o obligație ca fiecare să-și întrețină spațiul din fața casei lui

Tudor MARINESCU - primarul comunei Voiteg

Dintru în primăria de la Voiteg și ai impresia că te afli într-o farmacie. Atât de curat și de frumos, încât nu ai cum să nu te întrebi cum oamenii aștia reușesc, iar alții nu. Ei bine, aici l-am cunoscut pe domnul Tudor Marinescu. El ne-a povestit cum e viața în fruntea administrației locale.

Domnule primar, noi vă cunoaștem, lumea din comună vă cunoaște, însă cititorii revistei Banatul nu vă cunosc, întrebarea mea este, sunteți un fecior al Voitegului?

► Din partea mamei, da. Din partea tatălui mai puțin, el este originar din Ploiești.

Și din partea soției sunteți de pe aproape...

► Da. Soția mea e bănățeană, mai exact șvăboaică.

Știm cu toți că activitatea în administrația locală este cât se poate de complexă. Sunteți primar din 1996 și de atunci multe lucruri s-au întâmplat. Aș vrea însă să vă întreb despre proiectele pe care le-ați desfășurat în ultima vreme...

► În 1991 comuna noastră a suferit un cutremur în urma căruia foarte multe case au trebuit refăcute. Cine a putut și-a făcut o casă nouă, cine

a avut doar stricăciuni a reparat-o. Din punctul ăsta de vedere Voitegul a fost destul de vitregit, ajutorul guvernamental fiind aproape nesemnificativ la vremea aceea.

Din 1996 de când am venit la primărie am reușit cu ajutorul colegilor și a Consiliului Local să facem lucruri destul de bune pentru comună, însă nu atâtea cât ne-am fi dorit.

Să evidențiem câteva din ele...

► Am introdus apă în comună, am asfaltat 80% din străzile comunei, doar câteva din străzile lăturalnice, vreo două, nu sunt asfaltate. Am introdus gazul, am reparat cele două biserici, am pus turnul la biserica catolică, care se dărâmasese în urma cutremurului. Am făcut o grădiniță nouă, un teren de sport, o aripă nouă la școală, iluminatul stradal, care este de foarte bună calitate, fiecare stâlp are becuri economice.

Urmează că acum să publicăm pe SEAP sistemul electronic de achiziții publice, caietul de sarcini pentru licitația lucrării de canalizare. Avem aprobată și finanțarea, dar formele acestea destul de greoaie și birocratice ne împiedică să trecem mai repede la fapte.

Este singurul serviciu care lipsește comunității, avem apă, gaz, asfalt, dacă avem și canal atunci ne putem declara fericiți.

„Mai întâmpinăm greutatea cu salubritatea comunei”

► Este mai greu cu mentalitatea unor oameni în ceea ce privește curățenia din fața casei. Încercăm să-l determinăm să-și facă curat cu toate că, spune ei, este domniul public. Este stipulat în lege că este obligație cetățenească ca fiecare să-și întrețină spațiul din fața casei lui. Mai întâmpinăm puține greutatea cu salubritatea comunei, cu gunoiul menajer. Nu toți sunt convingși de necesitatea acestui serviciu, dar sperăm să realizeze în scurt timp, că nu se poate fără.

La țară oameni nu prea erau învățați ca și la oraș cu tomberon și preferau să-l arunce în grădină sau să-i dea foc. În cazul asta e destul de greu de implementat în mentalitatea unora, acest serviciu. În mare, suntem mulțumiți că majoritatea au priceput. Sunt undeva la o sută de numere de casă care nu plătesc, le-am făcut adrese fiecăruia și vor trebui să se conformeze. În caz contrar va trebui să fim puțini mai fermi și va trebui să aplicăm niște sancțiuni, cu toate că de când sunt la primărie nu am aplicat nicio sancțiune nimănui.

- va urma -

INTERVIU REALIZAT DE
SORANA KOȘ

Tirolezul WENDEL –pedagog de excepție care a predat la școlile germane din Voiteg a fost foarte legat de Banat și ne-a lăsat moștenire o poezie superbă intitulată „BANATUL MEU”

Banatul meu

Acolo unde duzii
Stau pe marginea străzii
Unde vântul de seară
Adie printre frunzele plopilor înalți
Unde câmpiile se apropie de malul Timișului
„De acolo este Banatul meu”

Acolo unde plugul
Sapă în pământul negru
Unde din sânguință, osteneală și jertfă
Se naște sămânță bogată
Unde sudoare iese prin toți porii
Sub bătaia soarelui.
„Acolo este Banatul meu”

Unde din stuf și măr și papură
A crescut odată o țară bogată,
Unde încăpățânarea a învins molima și febra
Unde munca a fost virtutea,
Care a fost mai presus de toate
„De acolo este Banatul meu”

Banatul nostru! pământ bogat și frumos,
Chiar străin și necunoscut,
Pentru copiii copiilor noștri.
Dar pentru noi ce ne-am născut aici
Ești încă și vei rămâne patria noastră –
Banatul nostru!

ALEXANDRU ȚIERANU

– PERSONALITATE DE SEAMĂ A VOITEGULUI

Născut la 24.I.1882 în comuna Voiteg din părinții: Ștefan Țieranu-preot și Țieranu Alexandrina-preoteasă, el face școala generală în Voiteg și orașul Ciacova. Liceul, clasa I la Vârșet, următoarele clase la Arad. În 1901 termină Liceul Pedagogic din Caransebeș. Imediat este ales învățător în comuna natală unde are norocul să servească în permanență, putând astfel, să-și definitivească opera. Căci este recunoscut faptul că mulți dascăli, deși având cele mai înalțate sfinte sentimente, nu au putut realiza aproape nimic de-a lungul carierei, fiind mutați de la o școală la alta.

Primul lucru pe care-l realizează în folosul obștesc în 1902-1904 este pavarea străzii, în lățime de 2,5 m cu cărămidă. „Pustă-belșug și Cană-n roadă”, adică doar noroi și imală - așa erau străzile în zilele ploioase, că nu te puteai urni din casă. În multe sate din Pustă, copiii erau aduși la școală cu carul (cocia). Poporeni, deși inițial nemulțumiți, deoarece „ne-a pus dascălul la cheltuială”, odată cu venirea primei ploii au constatat binefacerea pavajului și i-au mulțumit învățătorului Țieranu.

- va urma -

Un înscris din Monografia Voitegului -prof. Alexandru MARTIN

ANSAMBLUL DE DANSURI POPULARE VOITEGEANA

MELANIA RÂNCEANU

Din anul 2008 se înființează ansamblul de dansuri „Voitegeana” sub egida primarului Marinescu Tudor și sub coordonarea directoarei școlii - prof. Camelia Fogaș. Din 2008 și până în 2014 au participat la numeroase festivaluri și concursuri folclorice atât în țară cât și în străinătate, Primăria asigurându-le costume naționale și mijloace de transport. Iată câteva manifestări la care au luat parte:

- „Festivalul Dunării” - 2011, manifestare organizată de orașul Belgrad
- Festivalul „Toamna de Aur” - 2011, 2012, 2013 la Gudurica în Serbia
- Festivalul vinului – Veliko Srediste, Serbia - 2011, 2012, 2013

- „Festivalul Strugurilor” din Vârșet - Serbia
- „Festivalul Românilor de Pretutindenii” - Valea lui Liman (2012, 2013)

- Festivalul multiethnic - Pojejena (2012)
- Festivalul pentru apărarea tradițiilor „Sus pe Munte”- Jina (Sibiu) - 2012, 2013
- Festivalul „Lada cu Zestre” - Timișoara - 2012, 2013, 2014

Au fost realizate o serie de videoclipuri alături de cunoscuți interpreți populari bănățeni: Radu Stan, Doru Țăranu, Mona Lisa Sufan, Florin Pistrilă, Simona Nicolae. Pentru toată activitatea depusă, ansamblul a primit o serie de diplome și mențiuni. Cel mai important premiu, Locul II la LADA CU ZESTRE –ediția 2013. Din componența ansamblului de dansuri fac parte atât elevii de școală cât și studenții.

În prezent ansamblul beneficiază și de instructor coregraf de la Ansamblul Banatul – Bogdan Negrea.

Foaia de Cenei

„Popor din Banat, trezește-te!” - Sever BOCU ■

Sunt onorat că sunt preot la Cenei

Pr. Răzvan MACAVEI

Ruga sârbească din Cenei ne-a dus aproape de preotul satului. Acesta, care ne-a vorbit cu dragoste despre enoriașii săi, ne-a explicat cum se sărbătorește hramul bisericii și ne-a dus, pentru scurt timp, în lumea sârbilor din Banatul de pustă.

Astăzi este o zi mai importantă pentru sârbii din Cenei, cum sărbătorii?

► Ca și în fiecare an, cum este obiceiul la sârbi, hramul bisericii este Arhanghel Gavril, începe cu sfânta liturghie la ora 10. Vin enoriașii cu musafirii lor sau cum se spune cu goștii lor. După masă de la ora 17 începe vecernia cu obiceiul de tăiere a colacului și sfințirea colivei. Atunci se predă o parte din colac nașului care preia ruga anul viitor. După asta, continuăm, cum se știe în Banat, cu muzică, voie bună și la sfârșit, cu un bal la căminul cultural.

Sunt multe familii de sârbi în Cenei?

► Eu sunt doar de doi ani de zile preot la Cenei, dar acum treizeci, patruzeci de ani erau peste trei sute de familii, acum au rămas aproximativ două sute.

Se mai păstrează tradițiile?

► Pot să spun că da. Dacă noi la sat nu le păstrăm, atunci se vor pierde în totalitate. Avem tradiții frumoase, mai ales în Ajunul Crăciunului sau înainte de Rusalii, de Florii. De Florii de exemplu la sârbi se sfințește salcâmul.

Am văzut mult tineret aici, se pare că jocul sâr-

besc este pe placul lor și continuă obiceiul...

► Da. Sârbii sunt un popor care știu să se distreze. Se păstrează din generație în generație dansul popular, chiar dacă e sau nu în pas cu moda, jocul sârbesc nu se uită.

Faceți slujbă duminică de duminică. Aveți participanți?

► Se face slujbă în fiecare săptămână, duminică. Nu sunt mulțumit sută la sută de prezența în biserică, avem în jur de patruzeci, cincizeci de oameni la liturghie.

Sunteți de doi ani preot aici în sat, aveți vreun moment notabil în toată această perioadă?

► Înainte să fiu preot aici, cunoșteam Ceneiul, veneam și eu la rugă. În general oamenii i-am cunoscut și știam parohia. Sunt oameni foarte buni și oameni serioși care țin la biserică lor, țin

la tradiții și întotdeauna se găsește ajutor când este nevoie la biserică. Nu am întâmpinat probleme, poate doar mici divergențe. Pot să spun că sunt onorat că sunt preot la Cenei și îmi iubesc enoriașii. Ne rugăm împreună la bunul Dumnezeu să parcurgem cât mai mulți ani împreună și să ducem la bun sfârșit toate proiectele pe care le-am început.

Ce proiecte aveți, ce v-ați propus pe anii viitori?

► Ne-am propus să terminăm casa parohială la etaj, să îmbunătățim poate și cultural și duhovnicește parohia. Să fim mai mulți la biserică, să fim mai uniți.

Am văzut că au fost prezenți la slujbă mai mulți preoți.

► Am avut ca și în fiecare an la biserică mai mulți invitați. Părintele Vicar care este în pensie, Vladimir Marcovici, părintele protopop Miroslov, care a fost aici preot aproximativ 20 de ani. Părintele Iustin de la Timișoara, părintele Brota Iota de la Timișoara, părintele Milan de la Beregsăul Mic, Ivan Popov de la Peciu Nou și părintele de la Gera și Parța.

Un mesaj pentru comunitatea sârbă?

► Le doresc tuturor sănătate și Dumnezeu să ne ajute.

INTERVIU REALIZAT DE
SIMONA MOLDOVAN

„DATORITĂ NOULUI PRIMAR, DOMNUL GABRIEL ILAȘ, A REÎNVIAT ACEST OBICEI”

IVAN PANTICI

Silvia FECHETE

Un sârb al cărui grai este muzica. Deși se plimbă prin toate colțurile lumii, acest sârb mândru, pe numele lui Ivan, rămâne fidel locului în care a crescut și îi face cinste. L-am ascultat pe Ivan Pantici vorbindu-ne despre copilărie, nume importante din viața lui și despre ruga sârbească din Cenei.

Sunt fiu al satului Cenei. Sunt economist de profesie și reprezentantul României la Camera de Comerț Belgrad. Sunt mândru de comuna unde am crescut, pentru că pot să spun, că de aici au plecat oameni importanți. Au dus mai departe numele satului, foști colegi de ai mei, care au terminat școala gimnazială sub ochii deascălului Miatov, care era director pe atunci. Am avut un profesor de matematică pe care n-am să-l uit și datorită căruia eu am urmat Academia de Studii Economice din București. Mă bucur că fac parte dintr-o generație, care nu a renunțat la învățătură, ba chiar mai mult au ajuns oameni de seamă, oameni cu care te poți mândri. Suntem o mână de oameni, stabiliți în toate colțurile țării, iar ruga este un prilej bun pentru noi să ne reunim. Am foști colegi stabiliți în Germania, Australia, Serbia, Bosnia, etc. Noi încă ținem legătura și ne este drag să ne întâlnim. Imediat după revoluție, sărbătoream împreună la clubul sârbesc din Cenei, club care funcționează și acum. Acum ne vedem tot mai rar, însă fiecare are grijă să ducă numele Ceneiului cât mai departe. De exemplu de Cenei știe și ambasadorul României, Lazăr Comănescu din Berlin. El a și fost aici. Peste tot pe unde am fost, am pomenit de localitatea în care trăiesc.

Noi am avut apă potabilă din timpul comunismului, cred că prin anii '70, am avut apă curentă, care este mare lucru. Până prin 1990 aici erau 60% sârbi, 30% nemți, iar restul români și unguri. Până în 1924 a fost graniță între Cenei și Bobda, noi aparținem de Iugoslavia.

În fiecare an pe data de 26 iulie, de Sfântul Arhanghel Gavril, se sărbătorește hramul bisericii. Dimineața se merge la biserică, iar după masa se taie colacul. Colacul se taie de fiecare dată de nașul rugii, anul acesta naș este nepotul meu Plavoșin Branco. Neamul Plavoșinlior fiind cel mai bogat neam de sârbi din Cenei. Îmi aduc aminte că în 1951 am fost deportați în Bărăgan. Aveam doi ani pe atunci, de acolo am practicat primele amintiri.

În timpul copilăriei mele cânta mereu o formație de tamburași. Acest obicei este unul specific sârbilor. Eu l-am moștenit pe tata, de la el am învățat să cânt. Fac și eu parte din formația de tamburași aparținătoare Uniunii Sârbilor. În fiecare an, la biserică se adună lumea, vin neamurile. Pe vremuri se juca și fotbal, așa era obiceiul. Veneau echipe din satele sârbești învecinate. Erau prezenți cei din Beregsăul Mic, Bobda, Sânmartinul Sârbesc, Dinaș și Checea. Acum datorită noului primar, domnul Gabriel Ilaș, a reînviat acest obicei. S-a făcut și o nocturnă, iar tineretul mai joacă fotbal.

Mă bucur să văd că se păstrează tradițiile, iar folclorul sârbesc nu se uită, ba din contră, tinerii îl duc mai departe cu mândrie.

NEBESKI NAROD

Vasile TODI

2i de vară, în pusta Țării Banatului. La invitația domnului ing. Gabriel Ilaș, primarul comunei Cenei, mă îndrept spre una din cele mai vechi așezări ale Banatului Istoric: Cenei, așezare de oameni gospodari, atestată documentar din 1221, ca proprietate a Protopopiatului de Itabej. Ceneiul mai numără astăzi puțini locuitori de limbă sârbă, dar atâția câți sunt, sârbii „tot mai cântă și mai joacă”, dovadă, această zi, desigur una specială, căci azi, este Hramul Sfintei Biserici, adică „Ruga”. Protectorul, din ceruri, ales de sârbii din Cenei este Arhanghelul Gavriil, arhanghelul bucuriei, cel ce a binevestit nașteri de profeți. El este cel ce o vestește pe Ana, soția lui Elcana, ce va naște pe Samuil profetul.

În casa bunei noastre colaboratoare, tanti Sanda, masa este întinsă pentru „goști”. La masă, soțul dânzei, domnul Emil Stefanov și sora sa, dascălița Terezia, o doamnă atât de sfielnică și delicată, încât mă duce cu gândul la faimosul aforism al lui Pascal, referitor la om, care e o „trestie gânditoare”, observație inspirată din Evanghelie, unde Isus spune despre Ioan Botezătorul: „Ce ați ieșit să vedeți în pustie? O trestie clătinată de vânt.” Da, scriitorii pot fi desculți dar nu inculți!

Binecuvântate aceste ființe care fac cinste locului unde au ales să trăiască.

Însoțiți de Emil, ne îndreptăm spre avlia Bisericii, acolo unde tineri instrumentiști din „Sîrbia”, bucură sufletele celor prezenți, așezați cu toții în rânduială bănățeană la mese.

Nu te poți întinde la vorbă, cu sârbii atunci când tamburașii le sunt aproape, motiv pentru care, primesc cu drag invitația de a mă așeza la masă alături de dânsii.

Se înserează, mă ridic discret îndreptându-mă spre mașină. În urma mea, un neam cu sufletul muiat în baladă, se bucură. Sunt fiii poporului care, după bătălia de la Kosovopolje, s-a autodefinit cu sintagma nebeski narod – popor ceresc. Peste două zile, pe 28 iunie, de Vidovdan, tot nemul lor sârbesc îl va sărbători pe Lazăr, cel vizitat de înger în noaptea premergătoare bătăliei de la Kosovopolje. Nebeski narod!

Foaia de Birchis

„Popor din Banat, trezește-te!” - Sever BOCU ■

De la mama mea, am moștenit puterea de a ierta

Radu ZAHARIADE

De domnul Radu Zahariade, secretar al primăriei, îl reîntâlnim, ca de fiecare dată, în biroul de lucru. Despre domnul Radu Zahariade, cu o clipă înainte de a pleca să-l întâlnesc, colegul meu Vasile Todî mi-a spus: „Ana, Radu Zahariade, este fecior de dascăl, și poartă în priviri, toată tristețea pribegiei basarabene.” Și mai este Radu Zahariade, secretar al primăriei Birchis, un om modest și un prieten generos, deschis dialogului promis. Precum se poate citi...

Domnule secretar, oamenii Birchisului vă cunosc, noi vă cunoaștem, dar jurnalul regional „Banatul” are cititori în toate cele patru laturi ale Țării Banatului, motiv pentru care, vă rog, să începem prezentarea omului care sunteți astăzi.

► M-am născut în luna mai a anului 1957 în orașul Lipova.

Copilăria mi-am petrecut-o în frumoasa localitate Săvârșin, unde am urmat cursurile școlii primare și gimnaziale. După absolvirea celor opt clase, în perioada anilor 1971-1977, am fost elev al Liceului silvic din Timișoara. Imediat după absolvire, începând cu luna august 1977 m-am angajat ca tehnician la Sectorul forestier de exploatare a lemnului Săvârșin, unde am lucrat până în anul 1987, an din care, până în decembrie 1989, am îndeplinit funcția de coordonator activității de pre-

stări servicii în cadrul fostului Consiliu popular al comunei Săvârșin.

Sunt căsătorit și am o fetiță, la rândul ei căsătorită.

Basarabean refugiat pe aceste meleaguri pentru a scăpa de deportarea în Siberia (spre deosebire de părinți, fratele mai mare și sora mai mică), tatăl meu, *domnu învățător Zahariade* cum îi spuneau săvârșinenii, ne-a insuflat mie și fratelui meu precum și zecilor de generații de elevi pe care, cu pasiune, profesionalism și dragoste, i-a educat, respectul pentru istoria neamului și pentru oamenii locului în mijlocul cărora trăim și muncim, dragostea față de aproape și credința neștrămutată în Dumnezeu.

De la mama mea, pârneșteancă simplă provenită dintr-o familie de țărani înstăriți, am moștenit, cred eu, puterea de-a ierta, capacitatea de a trece mai ușor peste momentele mai puțin fericite ale vieții, dorința mereu vie de a ajuta, în măsura în care este posibil, pe cel aflat în suferință.

Cum arăta comuna Birchis în anul în care v-ați anagajat în administrație?

► Înainte de a vă răspunde la întrebare, trebuie să menționez faptul că am fost numit secretar al comunei într-una din zilele tulburi ale lui Decembrie 1989, așadar ocup această funcție de

aproape un sfert de veac.

Cum arăta atunci comuna? Nedrept ar fi să spun că în localitățile care o alcătuiesc, nu erau clădiri bine întreținute, fie că este vorba de cele ale locuitorilor acestora, fie că ne referim la instituții publice (școli, cămine culturale sau dispensare), străzile, deși, în totalitatea lor, erau neasfaltate însă la fel de largi și de curate ca cele de azi și, toate acestea datorită oamenilor harnici de atunci și de acum, cărora le place, așa cum le stă bine bănașenilor, să se fâlească cu urbea natală, cu graiul și portul popular, cu tradițiile și obiceiurile locului.

Și pentru că tot am dus vorba despre tradiții și obiceiuri, poate că cititorii ar fi bine să știe că, în zilele de sărbătoare din 15 august, respectiv 8 septembrie ale fiecărui an, are loc tradiționala Rugă a satului în localitățile Căpâlnas și Birchis, prilej cu care fiii acestora de pretutindeni, se adună în dorința de a păstra vie memoria strămoșilor din care se trag, de a perpetua sfințele obiceiuri și tradiții, care încă îi leagă de locul în care s-au născut și au copilărit, valorile vieții purtându-i pe unde nici nu bănuiau.

- va urma -

INTERVIU REALIZAT DE
ANA-MARIA COTOȘPAN

CALENDAR ORTODOX 2014 SEPTEMBRIE

- 1 L † Sfântul Dionisie Exiguul; Începutul anului bisericesc
- 2 M Sfântul Mucenic Mamant
- 3 M Sfântul Mucenic Antim (Post)
- 4 J Sfântul Mucenic Vavila
- 5 V † Sfântul Proroc Zaharia (Post)
- 6 S † Pomenirea minunii Sfântului Arhanghel Mihail în Colose
- 7 D † Sfântul Mucenic Sozont; Cuviosii Simeon și Amfilohie de la Pangarati - Ap. Galateni VI, 11-18 Ev. Ioan III, 13-17 glas 4, voscr. 2

Predică la duminica dinaintea Înălțării Sfintei Cruci - Ap. Galateni VI, 11-18 Ev. Ioan III, 13-17 glas 4, voscr. 2.

- 8 L † Nașterea Maicii Domnului
- 9 M † Sfinții Ioachim și Ana
- 10 M Sfințele Mucenițe Minodora, Mitrodora și Nimfodora (Post)
- 11 J Sfânta Teodora din Alexandria
- 12 V Sfântul Mucenic Autonom (Post)
- 13 S † Sfântul Ioan de la Prislop
- 14 D † Înălțarea Sfintei Cruci - Ap. I Corinteni I, 18-24 Ev. Ioan XIX, 6-1113-2025-2830-35 glas 5, voscr. 3 (Post negru)

Predică la Duminica după Înălțarea Sfintei Cruci - Ap. I Corinteni I, 18-24 Ev. Ioan XIX, 6-1113-2025-2830-35 glas 5, voscr. 3

- 15 L † Sfântul Ierarh Iosif cel Nou de la Partoș
- 16 M Sfânta Muceniță Eufimia
- 17 M Sfânta Muceniță Sofia și fiicele sale, Pistis, Elpis și Agapis (Post)
- 18 J Sfântul Eumenie, episcopul Gortinei
- 19 V Sfinții Mucenici Trofim, Savatie și Dorimedont (Post)
- 20 S Sfântul Eustatie și soția sa, Teopista, cu cei doi fii: Agapie și Teopist
- 21 D Sfântul Apostol Codrat - Ap. Galateni II, 16-20 Ev. Marcu VIII, 34-38 IX, 1 glas 6, voscr. 4

Predică la Duminica după Înălțarea Sfintei Cruci - Ap. Galateni II, 16-20 Ev. Marcu VIII, 34-38 IX, 1 glas 6, voscr. 4

- 22 L † Sfântul Teodosie de la Brazi
- 23 M † Zămislirea Sfântului Ioan Botezătorul
- 24 M † Sfânta Muceniță Tecla; Sfântul Siluan Athonitul (Post)
- 25 J Sfânta Cuvioasă Eufrosina; Sfântul Serghie de Radonej
- 26 V † Sfântul Domnitor Neagoe Basarab (Post)
- 27 S † Sfântul Antim Ivireanul
- 28 D † Sfântul Cuvios Hariton Mărturisitorul - Ap. II Corinteni IX, 6-11 Ev. Luca V, 1-11 glas 7, voscr. 5

Pescuirea minunată - Ap. II Corinteni IX, 6-11 Ev. Luca V, 1-11 glas 7, voscr. 5

- 29 L Sfântul Chiriac Sihastrul
- 30 M Sfântul Grigorie Luminătorul.

TRANSPARENȚA ADMINISTRATIVĂ HOTĂRÂREA NR. 58 din 29 aprilie 2014

privind aprobarea Regulamentului pentru organizarea și desfășurarea pășunatului pe raza comunei Birchis

Consiliul local al comunei Birchis, întrunit în ședința ordinară în dată de 29.04.2014, analizând:

- expunerea de motive a primarului comunei Birchis privitor la proiectul de hotărâre privind organizarea și desfășurarea pășunatului pe raza comunei Birchis;

- raportul compartimentului agricol din cadrul aparatului de specialitate al primarului;

- avizul favorabil al comisiilor de specialitate din cadrul Consiliului local al comunei Birchis;

Având în vedere:

- prevederile Legii nr. 72/2002 - Legea zootehniei;

- prevederile OUG. 34/2013 privind administrarea și exploatarea pajiștilor;

- prevederile HG 1064/2013 privind aprobarea Normelor metodologice de aplicare a OUG 34/2013;

- prevederile Ordinului nr.226/235/2003 privind aprobarea strategiei privind organizarea activității de îmbunătățire și exploatare a pajiștilor la nivel național.

În temeiul art. 36 alin.(1), alin.(2), lit. c), alin. (5) lit. a) și ale art. 45 din Legea nr. 215/ 2001 privind administrația publică locală, republicată, cu modificările ulterioare, în unanimitate de voturi (11).

HOTĂRĂȘTE:

Art.1. Se aprobă Regulamentul pentru organizarea și desfășurarea pășunatului pe raza comunei Birchis, conform anexei, parte integrantă la prezenta hotărâre.

Art. 2. Cu ducerea la îndeplinire a prezentei hotărâri se încredințează primarul comunei Birchis, prin compartimentul agricol.

Art. 3. Prezenta hotărâre se va comunica: Instituției Prefectului -Județul Arad în vederea exercitării controlului cu privire la legalitatea actelor administrative, primarului comunei Birchis, compartimentului agricultură din cadrul primăriei, postului de poliție Birchis și cetățenilor comunei Birchis, prin afișare.

PREȘEDINTE DE ȘEDINȚĂ
Căpâlnășan Angelica

SECRETAR
Radu Zahariade

Foaia de Vermeș

„Popor din Banat, trezește-te!” - Sever BOCU ■

Dacă nu ai opoziție devii un zeu și asta e foarte grav

Ion Iacob DAMIAN - primarul comunei Vermeș

Într-o zi călduroasă de vară ne-am oprit la primăria comunei Vermeș pentru a sta de vorbă cu domnul primar Ion Damian, care ne-a răcorit prin calmul și veselia cu care ne-a vorbit de proiectele sale.

Ne aflăm aproape la jumătatea mandatului, dacă privim peste umărul vremii ce s-a realizat, domnule primar. Ce ar fi de evidențiat?

► Am realizat un proiect foarte frumos pe fonduri europene, care este finalizat. S-a discutat mult despre acest proiect. S-au modernizat străzile, s-a extins căminul cultural și s-a renovat. Mai avem recepția finală la centru de informare turistică.

Sunt fonduri mari?

► Fostul proiect pe măsura 322 a fost la 2 milioane și jumătate de euro, iar pe măsura 313, a fost vorba, de 200.000 de euro. Sunt fonduri nerambursabile, fără cofinanțare de la bugetul local. Noi așteptăm pe viitor să absorbim mai mulți bani, ce-i drept se obțin foarte greu, dar nu renunțăm. Avem o echipă foarte bună în primărie, care duce la bun sfârșit orice proiect.

Pe viitor am alte multe planuri la care aștept finanțări. Avem un contract de finanțare pe ordonanța 28, care cuprinde modernizarea străzilor în satul Izgar. Un proiect foarte frumos al cărui valoare este de 31 de miliarde, în care se includ 4 kilometri de străzi, rigole betonate, podețe de acces în proprietăți, etc. Când o să se finalizeze și acest proiect o să avem toată comuna 100% asfaltată.

Mai am în discuții un plan pentru canalizare. Deși avem alimentare cu apă, nu avem totuși canalizare. Am fost printre primele comune din județ, cu apă curentă. Sperăm, ca până la sfârșitul anului, să ni se aprobe bani și pentru această dorință.

Domnule primar, nu v-am întrebat niciodată, dar niciodată nu e prea târziu. Cum priviți dumneavoastră opoziția?

► Dacă nu ai opoziție devii un zeu și asta e foarte grav. Asta e părerea mea și cred că am spus tot prin acest lucru.

Vreau să vă întreb, domnule primar, dacă aveți și activitate sportivă în comună?

► Da, avem o echipă de fotbal, „Viitorul” Vermeș. Am jucat și în Liga a IV-a. Am avut meciuri cu toate orașele din județ. Nu am putut să rămânem în această ligă datorită costurilor și atunci ne-am retras în Liga a V-a. Sunt cos-

turi foarte mari, iar aici vorbim de o echipă de juniori, vorbim de deplasări pe care nu ni le-am putut permite.

Aveți jucători de evidențiat? Pentru că presupun că sunteți un spectator fidel.

► Da, merg chiar și în deplasări cu ei. Avem un jucător al cărui nume merită menționat, Țigla Milan este un tânăr de doar 21 de ani, cu care noi ne mândrim. A plecat în Germania și joacă acolo în Liga a IV-a. Are o istorie frumoasă de familie. Îl avem chiar și pe unchiul lui de 44 de ani, care joacă și acum în echipă și e mai sprinter decât unul de 20. Mai avem un veteran, pe Talpeș Ion care e din satul Izgar, el e și antrenor și jucător, are 52 de ani și este de invidiat.

Echipa este sprijinită de primărie?

► Da. În ultima perioadă am avut norocul să ne bucurăm și de sprijinul unui investitor care lucrează circa 2000 de hectare de pământ din localitate. De la el am mai primit echipamente, etc.

Tot aici a cumpărat și Ion Țiriac pământ...

► Da, are în jur de 700 de hectare și posibil să urmeze extindere.

- va urma -

INTERVIU REALIZAT DE
SILVIA FECHETE

RUBRICA ELEVILOR NOȘTRI

BIANCA BĂCANU

Vacanța de vară înseamnă pentru copii, joacă și plimbări, dar un părinte responsabil știe că e important, să nu uite de școală. Copilul trebuie să continue să învețe în orice perioadă.

Impune-i câteva minute de citit în fiecare zi. Durata acestei perioade va depinde de vârsta copilului. Iată câteva exemple de timp dedicat cititului, în funcție de nivelul școlar al copiilor:

Clasa I, a II-a: 10 minute.

Clasa a III-a, a IV-a: 20 minute.

Clasa a V-a, a VI-a: 30 minute sau mai mult.

Pentru a încuraja cititul copilului, fii un exemplu pentru el. Ia o carte sau o revistă și lecturați împreună.

Cu copilul mic poți exersa cititul alternativ: tu îi citești primul capitol, iar el pe următorul.

Du-ți copilul la bibliotecă și lasă-l pe el să-și aleagă cărțile, care i se par interesante.

Încurajează-ți copilul să citească absolut orice: meniul la restaurant, numele străzilor pe care vă plimbați. Propune-i copilului să țină un jurnal personal în perioada vacanței de vară. El poate să descrie activitățile de zi cu zi sau evenimentele speciale din vacanță. Poate să lipească și fotografiile, dar să le și descrie. Cumpără-i un carnetel frumos pentru a-l atrage.

În general, este important să nu-i dai copilului impresia că e la școală și să faci din învățare o activitate amuzantă, care să nu-l obosească.

SFATURI DE ȚINUT MINTE

„Să nu te părăsească bunătatea și credința: leagă-ți-le la gât, scrie-le pe tăblița inimii tale. Și astfel vei căpăta trecere și minte sănătoasă, înaintea lui Dumnezeu și înaintea oamenilor.

Încrede-te în Domnul din toata inima ta și nu te bizui pe înțelepciunea ta! Recunoaște-L în toate căile tale, și El îți va netezi cărările.

Cinstește pe Domnul cu averile tale și cu cele dintâi roade din tot venitul tău: căci atunci grânarele îți vor fi pline de belșug, și teascurile tale vor geme de must.

Nu opri o binefacere, celui ce are nevoie de ea, când poți s-o faci. Nu zice aproapelui tău: „Du-te și vino iarăși; îți voi da, mâine!” când ai de unde să dai.

Nu gândi rău împotriva aproapelui tău, când locuiește liniștit lângă tine și nu te certa fără pricină cu cineva, când nu ți-a făcut nici un rău.

Rubrică îngrijită de Adriana VIDREA

GRAIUL NOSTRU

Edith NEMOIANU

Graiul bănățean este o ramură principală a adunării de graiuri dacoromâne nordice. Este de asemenea ramura nordică a graiului sârbesc al limbii române, fiind vorbită în regiunea Banat, din România și districtele Banatul de Sud și Banatul Central din Voivodina (Serbia). De asemenea, graiul ungurean, vorbit de o parte a românilor timoceneni, este o variantă a graiului bănățean.

Graiul țiganilor băieși, care trăiesc în vestul Ungariei, centrul și vestul Croației, precum și în nord-vestul Serbiei (vestul Voivodinei) este o formă arhaică a graiului bănățean, (având în vedere că aceștia au părăsit Banatul acum 200 de ani și mai mult), împeștriat de împrumuturi din maghiară, croată, sârbă și germană.

Spre deosebire de toate celelalte graiuri românești, graiul bănățean are o bogată literatură.

Predomină covârșitor poezia în defavoarea prozei, subiectele rurale față de cele urbane, și subiectele comice față de cele serioase, ca în literatura dialectală italiană. Literatura în grai s-a născut datorită faptului că țărani bănățeni (paori) s-au alfabetizat mult mai devreme și alfabetizarea a fost mult mai răspândită, decât în alte zone rurale ale României și Serbiei (V. Enciclopedia interbelică a României).

Foaia de Petriș

„Popor din Banat, trezește-te!” - Sever BOCU ■

LUMI PARALELE - SALT ÎN CERURI

DR. VASILE VIȘĂOAN

Poteca șerpuită, care dă în drumul principal, mi se pare scurtă, deși nu este departe de un kilometru, iar după încă o bucată bună de mers, pe artera principală, te oprești în fața unei clădiri, pe care scrie cinematograful. E duminică și, ca de fiecare dată, în această zi la ora două, vin să vizionez un film. Acum, rulează Dacii. Asta se întâmplă cu sfințenie, în copilăria mea, petrecută într-un sat, din țara dacilor liberi și unde salutai pe oricine și în orice împrejurare cu apelativul - „Lăudăm pe Isus”, și îți se răspundea la fel de frumos - „În veci, amin”.

Plăteai cu banii fixi primiți și odată intrat în sală, pătrundeai într-o altă lume care te făcea pentru puțin timp să te simți, uneori zeu, alteori cerșetor și, de ce nu, poate cascador, călărind, făcând salturi, sau zburând.

Acolo într-o altă lume, decât cea de afară, am

văzut: Mărgelatu, Zestrea Domniței Ralu, Drumul oaselor, Drumeț în calea lupilor, Pădurea spânzuraților, Moromeții și multe alte povești ale neamului nostru.

Peste ani am ajuns în alte locuri, unde se salută la fel de frumos, dar cu „Bună ziua”, iar salutul meu din copilărie acompaniat de supremația cuvântului dat, chiar în fața celui pecetluit de o hârtie, putea fi sucit uneori, dovada rămășițelor uneltirilor slujitorilor Romei. Atunci, în puținele clipe de liniște, am revăzut iar filmele copilăriei mele, dar în alte circumstanțe, căci cinematograful, lumii viselor copilăriei, dispăruse. Acolo, am văzut un tinar secui, pe numele lui adevărat - Sabolcs Imre Cseh, cunoscut sub diminutivul, Szabi sau Sobi Cseh, care făcea ca eterna lege a gravitației să pălească în fața cascadorilor făcute cu atâta măiestrie și profesionalism. Și m-am întrebat, dacă nu cumva neînfricatul

neam trac, n-a fost, culmea, pus cinematografic, cel mai bine în valoare, de un secui, care a gândit și a trăit românește. Și așa cum Iancu, este craiul munților iar Horea, crăișorul munților și Sobi este Cezarul artei cascadoriei, iar cei ce vor urma v-or fi doar Cezărei. Nu de mult, secuiul cu inimă dacă, a făcut ultimul salt la ceruri, pe nelipsitul său cal, de data asta înaripat, într-o altă lume, unde, corifeii dispăruți ai cinematografului românesc, îl vor primi cu aplauze. De-seori cobor în arena filmului și lumii românești și constat tot mai multe valori lipsă, iar locul lor rămâne mereu vacant. Și atunci, parafrazând un mare gânditor al Banatului spun: măcar tu popor din această lume trezește-te, respectă-ți valorile, cât sunt în această lume, căci oricum, mai mult ca sigur, în cealaltă vor avea compania sufletelor nemuritoare ale îngerilor.

Zam 08-08-2014

CALENDARUL LUCRĂRILOR AGRICOLE DE TOAMNĂ

ING. CORINA ROGOZEA

CULTURA MARE

- Se definitivează amplasarea culturilor de grâu, triticeale și orz de toamnă.
- Se verifică situația fertilizării suprafețelor ce urmează a fi însămânțate și se încheie măsurile de pregătire a terenului.
- Se procură sămânța necesară și se asigură tratarea ei împotriva bolilor și dăunătorilor.
- Se încheie recoltarea florii-soarelui și a soiei.
- Se începe recoltarea porumbului.
- Se transportă la câmp gunoiul de grajd, se împărștie și se introduce sub brazdă.
- Se asigură depozitarea corespunzătoare a produselor agricole.

LEGUMICLURA

- Se recoltează castraveții, vinetele și ardeii.
- Se însămânțează ridichile de lună pentru toamnă.
- Se recoltează roșiile și fasolea de toamnă.
- Se recoltează cartofii de toamnă.

POMICULTURA

- Se recoltează prunele, merele și perele de toamnă, soiurile târzii de piersic și nucile.
- Se continuă altoirile în ochi dormind.
- Se fac pregătiri pentru plantarea de toamnă.

CUVÂNTUL CARE ÎNTELEPTEȘTE

„TREBUIE SĂ-L APĂRĂM PE HRISTOS”

Orice întâlnire, în bibliotecă, pe care o am cu scrierile Părintelui Arsenie Papacioc, reprezintă pentru mine, o binecuvântare spirituală. Pentru acest număr al „foii” noastre, din binecunoscutele sale învățături, pe care le împărtășea credincioșilor, care îi cereau cu sete sfatul, menționez câteva, din temele preferate ale Părintelui:

Pr. Romulus FRANCESCU

Despre neam: „Trebuie să știți că un neam, ca și o instituție, trăiește prin cei care țâșnesc. Adică prin cei care luptă, care stau prezenți pe Cruce, fără să cedeze; asta este poziția ortodoxă, poziția Mântuitorului. Vă rog, să mă credeți, sunt atât de optimist în inima mea, în ceea ce privește învierea acestui neam, încât, de năvala asta din inima mea, nu mai pot ca să vorbesc! Pentru că este poporul, care știe să se jertfească sau mai bine zis, care numai în jertfă a trăit! Opinca asta românească, să știți, asta, care a fost batjocorită de turcime, de austro-ungari și de câți mai câți, a fost un popor, care s-a născut în jertfă, și în jertfă e și acuma!”.

*

Despre Ecumenism: „Am spus-o de multe ori și n-o spun numai eu. Eu nu spun, decât ce am găsit la Sfinții Părinți: Cu diavolul nu se stă de vorbă! E o mare greșală să intri în dialog cu diavolul. Papa se vrea „biruitorul comunismului”, dar de la Roma, nu de la Aiud! El e „biruitorul tuturor”, „lider”, nu știu ce. Asta a spus peste tot, pe unde s-a dus. Și părinte, ascultați-mă pe mine: Adevărul ortodox îl roade! Prezența ortodoxă îi omoară! Nu le convine cu niciun chip! Mărturisirea noastră trebuie să fie în adevăr. Dacă îți zice cineva: întovărășește-te cu mine! Să te gândești mai întâi: Dar, tu, cine ești? Dacă te închini ca mine ortodox, atunci sunt și eu cu tine. Dar catolicii au schimbat crucea că se temeau ca nu cumva să mai fie ceva din practica ortodoxă, că asta are o semnificație, crucea - toată înălțimea Tatălui, toată adâncimea Fiului și toată lățimea Sfântului Duh - aceasta este invocarea Sfintei Treimi. La catolici nu știu, dacă mai fuge dracul de cruce.”

*

Despre masonerie: „Monahul să combată, dacă se ivesc în calea lui, francmasoneria, ereziile, ca pe niște neavenite, ca pe niște primejdii, în locuirea lumii, ca pe niște primejdii pentru învățătura creștină. Francmasonii, atei, o serie întreagă de sataniști, eretici, în general, trebuie combătuți cu orice chip, pentru că ei îl atacă pe Hristos. Spune un Sfânt Părinte cu foarte mare dreptate: dacă fratele tău îți scoate ochii, degeaba te superi. Dacă îți taie mâna, degeaba te superi. Dar, dacă îl atacă pe Hristos, mânie-te tare! Trebuie să-L apărăm pe Hristos cu mânie”.

*

Despre trecerea la Domnul - „Să iubim bine, să iubim frumos, să iubim rana și pe cel ce a făcut rana!”

Din albumul comunel noastre

Copil al anului 2014 la sebaria sfârșitului de an

ÎNSEMNĂRI ÎN VARĂ

Miez de vară; plec din Timișoara spre Locve, sat de bănățeni români din Banatul sârbesc. „Foaia de Locve”, este prezentă pentru întâia dată în paginile jurnalului „Banatul”, care, de la venirea în redacție a unui „ghiocel” de fată, numără 16 pagini. Felicitări, Silvia Fechetel!

Trecem în partea sârbească a Banatului și încerc aceeași senzație pe care am încercat-o la vederea secvenței din filmul „Vrăjitorul din Oz”, unde imaginea alb-negru devine tehnicolor. Câmpurile îngrijite, străzile satelor largi, iar de-o parte și de alta a drumului, case îngrijite, cu gazon tuns și flori la ferești. Ce repede își vindecă rănilor acest popor de martiri.

La „căfană” ne așteaptă Ion a lui Mândru având alături doi tineri bănățeni. Sunt veseli ca toți bănățenii, care se feresc de mlaștina tristeții unde se clocesc ouăle diavolului. Peste ei, și peste frații lor sârbi, lumea catolică și protestantă, a prăvălit iadul și ei n-au deznădăjduit! Cu ce se îndeltnicea Papa atunci? Dar când evreii se preschimbau în cenușă la Buchenwald? Vă amintiți ce spunea scriitorul blagocestiv Dino Buzzati despre atitudinea lui Pius al XII-lea? Nu? Atunci citiți: „Dacă Papa știa ceea ce se întâmpla atunci la Auschwitz și la Buchenwald, el trebuia să-și ridice glasul într-o condamnare totală, cu orice risc, chiar dacă ar fi fost să fie împușcat și, odată cu el, toți cardinalii. Chiar dacă ar fi ars întreg Vaticanul. Ar fi salvat astfel Biserica, și toți am fi rămas credincioși. Dacă nu s-a întâmplat așa, este semn că a intervenit oportunismul, problema, mai importantă decât orice, a subzistenței. Și unele decăderi ale spiritului se plătesc.” Dar Papa a știut și cel de atunci și cel din ziua în care bombele cădeau deasupra Serbiei din avioane, ce spre rușinea poporului român, au decolat și din România! „Spre rușinea guvernanților de atunci”, veți spune. Fie; dar orice popor își are guvernul pe care îl merită.

*

Aflăm în timpul scurt al șederii noastre că pe frații noștri din Banatul sârbesc, Bucureștiul i-a uitat demult. Din păcate, pentru Banat și Ardeal, soarele începe să apună la București. Sigur, suntem un popor mărunț, economic vorbind, cu politicieni corupți, da, dar poziția și prestigiul unei țări în lume nu depind numai de puterea ei politică și economică, ci, în aceeași măsură, de legitimarea sa ca țară de cultură. Dacă noi, fii ai Țării Banatului, vom activa cu

înțelepciune pe câmpul culturii, vom reuși să menținem trează conștiința despre unitatea culturală a bănățenilor în pofida împărțirii la trei a teritoriului nostru.

*

Mă întorc din Voivodina și șoferul nostru, domnul Mihai, om de o exemplară geometrie morală, oprește mașina, pentru ca Silvia să immortalizeze în memoria aparatului de fotografiat, castelul Mocioneștilor de la Vârșeț. Este cel dintâi castel ridicat pe pământul Banatului imperial, de cea mai ilustră familie a Banatului și a Ardealului, deopotrivă, din tot veacul al XIX-lea.

Veneau din

VASILE TODI

Moscopole, din acel cuib de vulțuri de unde, în Primul Război Mondial, frații lor au pornit

voluntari să lupte alături de armata română. Se întreba cineva: „De ce s-au dus acești bărbați să-și dea viața pentru o țară care, totuși, nu era a lor?” Cine poate ști...

Spune Paul Evdokimov: „Dostoievski a căutat toată viața lui, cu pasiune, să-l descrie pe om, pentru a sfârși citind în om numele lui Hristos... a coborât în infernul acestei lumi și a căutat și L-a întâlnit acolo pe Hristos... în cruce el a sesizat scara lui Iacob pe care coboară, la întâlnirea cu omul, îngeri și Domnul îngerilor.” Din păcate, acestor arhangheli și urmașilor lor, România le-a aruncat în ochi sarea disprețului.

*

Au trecut două ceasuri de când soarele a apus sub cula Vârșețului, și răcoarea galbenă a grâului în pârg ne aduce aproape mirosul pâinii. Ne îndreptăm spre Maciova în Banatul de munte, la o întrunire a țiganilor bănățeni. Ajungem la vreme, pe ulița muzicanților... tot satul. O țigancă frumoasă, cu trupul ca o tulpină migratoare, cu părul bogat, lung și negru, mai negru decât blestemul șoptit, cu ochii mai verzi ca verdele lăcustei, ne întâmpină pe prima treaptă a Căminul Cultural. Mândria cu care își poartă capul pe umeri, este a femeii ce știe că reprezintă versiunea tipizată a coșmarului oricărei soții. Ne împletim pri-

virile și râde. Dantura albă, îi este înnobilită de un dinte făurit din metal pontif. Aurul, *un cerc de preț pe deget inelar, / un cearcăn luminos la glezna mâinii, / scump taler lăcomit de cămătar - / azi la țigănci, pe piept, s-alinte sânii.*

E îmbrăcată în mătăsuri colorate. Și e tânără și e frumoasă ca o statuie arămită.

*

În urma mea, la plecare, un lăutar bătrân cântă o dilemă greu surmontabilă: „Să iubești două femei, să nu știi pe care-o vrei... La auzul cântării, îmi amintesc că două categorii de bărbați nu se schimbă: infidelii și vânătorii.

*

Revin la Săvârșin și deasupra Palatului, flutură steagul regal, semn că fostul monarh se află acolo și brusc îmi amintesc că nu demult, l-am auzit pe generalul, ajuns soldat, Silviu Stănculescu, povestind despre suma în valoare de 10 000 de dolari, pe care lunar o ducea fostului rege al României, Mihai. Nu l-am crezut, dar citind memoriile generalului Sudoplatov, am început să am îndoieli asupra sărăciei... regale. Scrie Sudoplatov în însemnările sale: „Vîșinschi, ca trimis a lui Stalin, a condus personal negocierile cu regele Mihai al României pentru abdicarea lui, garantându-i o parte a rentei viagere în Mexic.” Carevasăzică, au și comuniștii o calitate: sunt consecvenți promisiunii făcute.

Ei bine, dacă Mihai și-a negociat abdicarea ca un veritabil moldo-valah, Beneș a renunțat la putere pentru ca Stalin să facă „uitată” o chitanță semnată de secretarul lui Beneș în 1938 pentru suma de 10.000 de dolari, bani necesari lui Beneș pentru a fugi în siguranță în Marea Britanie.

Când Beneș i-a transferat pașnic puterea lui Gottwald, la reședința sa de la Palatul Grachansky, din centrul Pragăi, trecuseră doar doi ani de când începuse Războiul Rece cu discursul despre „Cortina de Fier” rostit de Winston Churchill la Fulton Missouri...

*

Enescu noaptea; *Sonata a III-a în caracter popular românesc* pe terasa casei mele din munții Zărandului. Ce desfătare! Honnegger, cel care visa o muzică a maselor, considera această creație, drept o lucrare fundamentală a repertoriului violonistic.